

Vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

Een onderzoek naar de vraag: *'In hoeverre is er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?'*

Bachelorscriptie Huidtherapie

Gegevens onderzoeker

Naam: Lieke den Hoed
E-mail: lieke_denhoed@live.nl
Telefoonnummer: 06-22599705
Studentnummer: 14030888
Opleiding: HBO Huidtherapie
Toetscode: HDT-BV410-15

Gegevens opdrachtgever

Naam: Miranda Kleijn
E-mail: miranda@huidzorgdelier.nl
Telefoonnummer: 06-10590390
Functie: Huidtherapeut
Organisatie: Huidzorg De Lier
Gevolgd opleiding: HBO Huidtherapie

Gegevens docentbegeleiders

Naam: Natasja van Lobenstein
E-mail: n.vanlobenstein@hhs.nl
Telefoonnummer: 06-28374658
Functie: Docent Huidtherapie
Organisatie: De Haagse Hogeschool

Naam: Amber Barten
E-mail: a.barten@hhs.nl
Telefoonnummer: 070-4458752
Functie: Klinisch Epidemioloog
Organisatie: De Haagse Hogeschool

Voorwoord

Voor u ligt het rapport waarin onderzoek is gedaan naar de vraag: *‘In hoeverre is er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?’*

Gedurende de opleiding Huidtherapie heb ik een grote interesse ontwikkeld voor het vak medisch dermatograaf omdat in mijn zeer naaste omgeving iemand een medische tatoeage met permanente make-up had gekregen en deze al na korte tijd was vervaagd. Hierdoor is mijn interesse in deze specialisatie met definitieve tattoo-inkt ontstaan. Helaas is dit vak niet of nauwelijks aan bod gekomen gedurende de opleiding Huidtherapie, wat ik persoonlijk graag als lesstof ingepast had gezien en wat ik zeker een grote toekomst toe dicht.

Door een gezamenlijke interesse naar een eventuele opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt is een samenwerking met Miranda Kleijn, mijn opdrachtgever, ontstaan. Ik wil haar bedanken voor alle begeleiding en input voor dit onderzoek. Daarnaast wil ik mijn begeleiders vanuit de opleiding Huidtherapie bedanken voor de ondersteuning gedurende dit traject. Ook bedank ik alle respondenten die meegewerkt hebben aan dit onderzoek, zonder hun bijdrage had ik dit project nooit kunnen voltooien.

De afgelopen weken heb ik met veel plezier en genoeg gewerkt aan mijn afstudeeronderzoek. Ik hoop mijn enthousiasme ook aan u over te kunnen dragen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Lieke den Hoed
Student Huidtherapie, De Haagse Hogeschool

Schipluiden, mei 2019

Aanleiding: In de wereld van medische dermatografie bestaat er al geruime tijd permanente make-up die gebruikt wordt bij het zetten van een medische tatoeage. Deze techniek biedt niet dezelfde kwaliteit als definitieve tattoo-inkt. Het probleem bij permanente make-up is dat er al op korte termijn vervaging van de tatoeage optreedt. Momenteel is er in Nederland nog geen erkende opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Deze opleiding zou een mogelijke toevoeging kunnen zijn binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Nu rest nog de vraag of er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool bij de studenten en docenten vraag is naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt.

Methode: Om de hoofdvraag te beantwoorden is er door middel van een online enquête een praktijkonderzoek uitgevoerd. De enquête is verspreid onder alle docenten (N=29) en studenten (N=473) van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Resultaten: In totaal hebben 199 van de 473 ondervraagde studenten en 14 van de 29 ondervraagde docenten de enquête ingevuld. Uit de resultaten is gebleken dat 186 studenten en 8 docenten die geënquêteerd zijn, interesse hebben in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Bij de studenten gaf 73% en bij de docenten 76,4% aan dat zij dit nieuwe vak mogelijk in de vorm van een minor of als differentiatievak geïntroduceerd willen zien. Geen van de docenten wenste de opleiding in het huidige curriculum, een klein aantal studenten (23,2%) echter wel. Naarmate de extra studiekosten en extra reistijden toenam, nam de interesse van de studenten af. Daarnaast gaf 42,9% van de docenten (N=6) aan niet extra te willen leren om het vak medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt zich eigen te maken.

Conclusie: Uit dit onderzoek is komen vast te staan dat ruim 90% van de ondervraagde studenten en bijna 60% van de ondervraagde docenten een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt zien passen binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Aanbevelingen: Vervolgonderzoek naar de introductie van een dergelijke opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool is noodzakelijk omdat de berekende steekproefomvang niet behaald is. Wel kan dit onderzoek met alle resultaten gebruikt worden als advies richting het management van de opleiding. Ook belangrijk is of er een toereikend budget vrij gemaakt kan worden en of er geschikte docenten zijn om de nieuwe lesstof te gaan onderwijzen.

Abstract: In the world of medical dermatography permanent make-up that is used for medical tattoos has existed for quite a while. This technique does not give you the same quality as permanent tattoo ink. The problem with permanent make-up is that the tattoo fades quickly. This can have unpleasant and emotional consequences because he or she can be confronted with his or her illness or medical affliction again. At the moment there is no recognized study for medical dermatography with permanent tattoo ink in the Netherlands. This study could be a possible addition to the Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences, because carrying out this profession is an extension of the work that a skin therapist already does. Now the only question is whether there is demand from the students and teachers doing Skin Therapy at The Hague University of Applied Sciences for a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink.

The key question of this research is: “To what extent is there a demand for a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink within the Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences?”

Method: The purpose of this research was to determine to what extent there is a demand from the students and teachers from the Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences for a new study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink within the present study. To answer this question, an online survey and practical research has been carried out. Due to the quantitative nature of the research the best tool to collect the data was an online questionnaire. The survey, for which we have used the programme Google Formulieren, has been dispersed among all the teachers (N=29) and students (N=473) of the Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences.

Results: In total 199 of the 473 students and 14 of the 29 teachers filled in the survey. The results showed that 186 students and 8 teachers who filled in the survey, are interested in a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink within the present Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences. A further 94% of students (N=187) and 64,3% of teachers (N=9) stated that the study would be a good addition to the present Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences. 73% of students and 76,4% of teachers stated that they would possibly want this new subject to be introduced as a minor or a differentiation subject. None of the teachers wanted this study in the present curriculum, a small percentage of students (23,2%) however, did.

In relation to identifying the extent of the interest for a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink, for which the students receive a diploma, it is apparent that 91,5% of students (N=182) would like to receive a recognized diploma or certificate. However, the results show that when the travel time increases the willingness to follow the course decreases. This effect also appears when the students were asked for their willingness to pay for this course. The higher the amount to pay the lower the willingness to follow the course.

Besides that, 42,9% of teachers (N=6) stated that they did not want to invest in extra learning to be able to teach the subject medical dermatography with permanent tattoo ink. The teachers (85,5%) however were interested in hiring external experts in the field of medical dermatography.

Conclusion: As a result of this research one can conclude that there is a demand from both students and teachers for a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink. More than 90% of students and nearly 60% of teachers state that a study to become a medical dermatographer with permanent tattoo ink would fit in the present Skin Therapy study at The Hague University of Applied Sciences.

Recommendations: Further research into the introduction of such a medical dermatography study with permanent tattoo ink at The Hague University of Applied Sciences is necessary because the calculated extent of the random survey has not been achieved. However, this research and its results can be used as advice for the management of the study. Taking into account that the survey in this research was specifically directed at the present students and teachers of the Skin Therapy study, in further research the future students will also be asked about their interest in said study. It is also important to determine if there is sufficient budget and if there are competent teachers to teach the new subject.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting.....	4
Abstract.....	5
1. Inleiding.....	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Doelstellingen.....	9
1.3 Hoofdvraag.....	9
1.4 Deelvragen	9
1.5 Afbakening	9
2. Methode.....	10
2.1 Praktijkonderzoek.....	10
2.2 Dataverzameling praktijk	10
2.3 Data-analyse praktijk	11
3. Resultaten	12
3.1 Deelvraag 1: Vraag vanuit de studenten	12
3.2 Deelvraag 2: Vraag vanuit de docenten	14
4. Conclusie	17
5. Discussie	18
5.1 Beperkingen van het onderzoek	18
5.2 Kwaliteit en waarde van het onderzoek.....	18
5.3 Onderzoeks- en praktijkdoel	19
5.4 Eindoordeel kwaliteit en waarde van het onderzoek.....	19
6. Aanbevelingen	20
7. Relevantie maatschappij en beroep.....	21
8. Literatuurverwijzing	22
Bijlagen	23
Bijlage A. Enquête	23
Bijlage B. Ruwe data enquête	27
Bijlage C. Open vragen enquête gecodeerd in tabellen: studenten	33
Bijlage D. Open vragen enquête gecodeerd in tabellen: docenten.....	36
Bijlage E. Resultaten praktijkonderzoek	37

1. Inleiding

In dit hoofdstuk zal de aanleiding, doelstellingen, hoofdvraag, deelvragen en de afbakening beschreven worden.

1.1 Aanleiding

Het zetten van een tatoeage is in de laatste twintig jaar enorm in populariteit gestegen (NOS, 2014). De motivatie voor het zetten van tatoeages zijn erg verschillend, de huidige tatoeage hoeft niet meer per definitie van artistieke aard te zijn. Vandaag de dag heeft het tatoeëren ook zijn weg gevonden binnen de geneeskunde. Dit nieuwe fenomeen neemt steeds grotere vormen aan (Kluger & Aldasouqi, 2012), bijvoorbeeld in het geval van een borstreconstructie waarbij de tepel opnieuw getatoeëerd wordt (Drost, et al., 2017). Uit onderzoek van M.A. Shiffman (2018) blijkt dat bij het gebruik van permanente make-up (pmu), de huidige techniek die op dit moment vooral gebruikt wordt bij het zetten van een medische tatoeage, in alle gevallen de tattoo na enige tijd opnieuw gezet moest worden en zelfs na de tweede behandeling wederom bleek te vervagen. J. Hoogerbrugge (2014) concludeert dat de pmu-techniek niet dezelfde kwaliteit biedt als definitieve tattoo-inkt, de tatoeage met pmu blijkt ook in dit onderzoek na enige tijd te vervagen in tegenstelling tot definitieve tattoo-inkt. Tevens blijkt uit het onderzoek van J. Hoogerbrugge (2014) dat het vervagen van de tatoeage voor de patiënt emotionele en nare gevolgen met zich mee kan brengen omdat hij of zij opnieuw geconfronteerd wordt met zijn of haar ziekte of medische aandoening.

Ten gevolge van deze nieuwe beweging en vraag vanuit de patiënt is er een nieuw beroep ontstaan, namelijk medisch dermatograaf die gebruik maakt van definitieve tattoo-inkt. Een medisch dermatograaf kan worden omschreven als: "Een medisch dermatograaf zorgt voor permanente camouflage bij een groot aantal dermatologische ziekten. Het kan een waardevolle laatste stap zijn in verschillende chirurgische ingrepen op het gebied van craniofaciale chirurgie, plastische en reconstructieve operaties, cosmetische chirurgie en borstreconstructies" (Vassileva & Hristakieva, 2007, p. 367).

Naast genoemde ziekten en chirurgische ingrepen bevat het vak medisch dermatograaf ook de volgende indicaties zoals tepelhofreconstructies, littekencorrecties, brandwondcorrecties, wijnvlekken, alopecia areata, vitiligo en huidtransplantaten (Souisa & Not, 2019). De uitoefening van dit beroep is niet beschermd, echter ligt het wel in het verlengde van de huidige behandelingen die een huidtherapeut uitoefent. Hierbij kan gedacht worden aan littekentherapie, wondverzorging, nabehandeling van borstkanker patiënten, pigmentbehandelingen, vaatbehandelingen, camouflagetherapie en lasertherapie (NVH, 2019).

Momenteel is er in Nederland geen erkende opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Tot ruim een jaar geleden was er slechts tijdelijk één erkende opleiding in Nederland die gespecialiseerd was in het zetten van medische tatoeages met definitieve tattoo-inkt (Medicaltattooinnovations). Dit was opgericht door Rinus Souisa, een medisch tatoeëerder die ooit begon als een decoratieve tatoeëerder. Echter is ook deze organisatie gestopt met het aanbieden van een dergelijke opleiding. Dit had te maken met verzekeringstechnische redenen (persoonlijke communicatie, 12 februari 2019). Hierdoor is er een vacuüm ontstaan naar deze behoefte van deze vorm van tatoeëren en daarom moet men verder kijken hoe dit op te lossen valt.

Het vak medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt zou wellicht op De Haagse Hogeschool binnen de opleiding Huidtherapie geïntroduceerd kunnen worden door een studie op te starten naar de vraag van deze nieuwe techniek. Dit kan door middel van bijvoorbeeld een minor. Momenteel bedraagt de minorruimte binnen de opleiding Huidtherapie 420 contacturen. In vergelijking met opleidingen die aangeboden worden in Amerika en Alaska zouden deze contacturen voldoende moeten zijn. Trainingen worden in Amerika aangeboden met een gemiddelde duur van 100 uur, meestal aangeboden door de fabrikant van de inkt (Beauinstitute, 2019). In Alaska bedraagt de

gemiddelde trainingsduur 380 uur (City of Philadelphia, 2014). In theorie zouden de aangeboden contacturen door De Haagse Hogeschool dus ruim voldoende moeten zijn om een dergelijke minor aan te bieden. Naast een mogelijke minor zou een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt ook in het vaste curriculum opgenomen kunnen worden of als differentiatievak binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Wat rest is de vraag of er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool bij de studenten en docenten vraag is naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt.

1.2 Doelstellingen

Onderzoeksdoel:

In kaart brengen in hoeverre er vraag is vanuit de docenten en studenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool naar een aanvulling tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt in de vorm van een minor, differentiatievak of in het vaste curriculum, binnen de huidige opleiding Huidtherapie.

Praktijkdoel:

De uitslag van dit onderzoek kan gebruikt worden om een mogelijke implementatie van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt uit te voeren in de vorm van een minor, differentiatievak of in het vaste curriculum, binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

1.3 Hoofdvraag

In hoeverre is er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?

1.4 Deelvragen

1. In hoeverre is er vanuit de studenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?
2. In hoeverre is er vanuit de docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?

1.5 Afbakening

Opleiding tot medisch dermatograaf: Een opleiding in de vorm van een minor, differentiatievak of in het vaste curriculum, binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Medisch dermatograaf: Een medisch dermatograaf is iemand die patiënten behandelt met een medische indicatie waarbij gebruikt gemaakt wordt van definitieve tattoo-inkt. Binnen dit vak worden de volgende indicaties behandeld: tepelhofreconstructie, littekencorrectie, brandwondcorrectie, wijnvlekken, alopecia areata, vitiligo en huidtransplantaten.

Definitieve tattoo-inkt: Definitieve permanente pigmenten die worden gebruikt bij medische dermatografie.

2. Methode

Het doel van dit onderzoek was het achterhalen van informatie in hoeverre er vraag is vanuit de studenten en docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool naar een nieuwe opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie. In dit hoofdstuk zal de onderzoeksmethode, de dataverzameling en de data-analyse beschreven worden, waarmee alle deelvragen beantwoord zijn.

2.1 Praktijkonderzoek

Onderzoekopzet

Om de deelvragen 1 en 2 te beantwoorden is er in dit onderzoek gebruik gemaakt van kwantitatief praktijkonderzoek middels een online enquête, verspreid onder de studenten en docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Daarbij werd er in de enquête een onderscheid gemaakt tussen de subgroepen: docent en student. Er is voor deze onderzoeksmethode gekozen omdat er op deze manier op systematische wijze vragen gesteld konden worden aan een grote populatie. Een ander voordeel van een online enquête was het verzamelen van numerieke data over een relatief grote groep mensen die in een korte periode verzameld konden worden. Tevens konden de antwoorden niet worden beïnvloed door een interviewer of observator wat de objectiviteit van de respondent waarborgde (Verhoeven, 2014).

Onderzoeksgroep

Voor dit onderzoek werd de groep studenten en docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool geënquêteerd. De huidige populatie van deze opleiding bestaat uit 473 studenten en 29 docenten, waarbij de langstudeerders ook meegenomen zijn in dit onderzoek. De enquête is verspreid over deze gehele populatie om zoveel mogelijk respons te krijgen waardoor er een helder beeld ontstaat omtrent de vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. In Tabel 1 zijn de inclusie- en exclusiecriteria van de onderzoeksgroep beschreven.

Tabel 1: Inclusie- en exclusiecriteria onderzoeksgroep

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
• Studenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. • Docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.	• Studenten buiten de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. • Docenten buiten de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

2.2 Dataverzameling praktijk

Om de resultaten van dit onderzoek te kunnen generaliseren naar de gehele populatie moet de steekproef representatief zijn. De studenten en docenten die de enquête hebben beantwoord bevinden zich binnen de steekproef: 'Studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool'. Deze steekproef is een afspiegeling van de totale populatie van dit onderzoek. Een andere voorwaarde om de resultaten te kunnen generaliseren is het feit dat de steekproef willekeurig moet zijn. De enquête is verstuurd naar alle studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool, hierin is geen selectie gemaakt. Dit zorgde voor een aselechte steekproef en daarbij werd de mogelijkheid op een selectiebias verkleind. De laatste voorwaarde voor het generaliseren van de resultaten is dat de steekproef voldoende groot moet zijn. De steekproefomvang werd berekend via de website www.steekproefcalculator.nl (Steekproefcalculator, z.d.). Rekening houdend met een betrouwbaarheidsinterval van 95% en een foutmarge van 5% resulteerde dit in een steekproefomvang van 213 studenten en 28 docenten. Dit aantal aan respondenten was nodig om de resultaten te kunnen generaliseren (Verhoeven, 2014).

Er is gekozen om gebruik te maken van het programma Google Formulieren omdat de resultaten van de enquête gemakkelijk te downloaden waren in Excel en deze gratis te gebruiken was. In de enquête waren vragen met verschillende meetniveau's opgenomen en bestond uit zeven vragen voor de studenten en zes vragen voor de docenten waarvan de laatste vraag in beide groepen een open vraag was (zie Bijlage A). Door het objectief stellen van vragen werd de respondent niet al naar een bepaalde keuze gestuurd waardoor de mogelijkheid van een bias verkleind werd (Verhoeven, 2014). De volledige enquête, inclusief de onderbouwing van de vragen, zijn terug te vinden in Bijlage A.

Voordat de enquête online gepubliceerd werd is de enquête door verschillende testpersonen meerdere malen beoordeeld op inhoud, spelling en technische fouten. Om de validiteit te waarborgen is de verbeterde enquête meerdere keren door dezelfde personen ingevuld. Hierdoor konden systematische fouten opgespoord en aangepast worden waardoor de kwaliteit van de enquête verhoogd werd. Betreffende de interne validiteit werd er in dit onderzoek alleen gemeten hoe groot de vraag was naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Daarnaast moest iedere enquêtevraag verplicht beantwoord worden door de respondent, zodat het item 'non-respons' voorkomen werd. Op deze manier werd ook de betrouwbaarheid van de resultaten van het onderzoek verhoogd (Verhoeven, 2014).

De contactgegevens van alle docenten en studenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool zijn verkregen middels de huidige docenten- en klassenlijsten. Deze lijsten waren te vinden via Blackboard, een online platform voor alle studenten en docenten binnen De Haagse Hogeschool. De enquête is vervolgens verstuurd naar alle e-mailadressen van de studenten en docenten via Google Formulieren, daarbij werd tevens de anonimiteit en de tijdsduur van invullen vermeld (zie Bijlage A).

De enquête stond twee weken open, waarbij na één week een herinneringsmail is verstuurd naar alle docenten en studenten. Deze herinnering resulteerde tot extra respons (Verhoeven, 2014). Na verloop van circa twee weken kwam alle data van de respondenten anoniem binnen in Google Formulieren.

2.3 Data-analyse praktijk

Na het sluiten van de enquête zijn de resultaten via een export vanuit Google Formulieren verwerkt naar Excel. Deze ruwe dataset bestaat uit alle verkregen gegevens op de afgenomen enquêtevragen die gesteld zijn aan de studenten en docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. De ruwe dataset in Excel is vervolgens gecontroleerd op fouten en overzichtelijk geordend in twee subgroepen: docenten en studenten (zie Bijlage B). Per subgroep zijn van links naar rechts alle vragen met de antwoorden inzichtelijk gepresenteerd en het aantal respondenten zijn van boven naar beneden in te zien.

In de enquête stonden per subgroep twee open vragen geformuleerd, de antwoorden op deze open vragen zijn gecodeerd in overzichtelijke tabellen in een Worddocument (zie Bijlage C & D). Deze tabellen zijn eenvoudig in aparte op hiërarchische wijze in kolommen verdeeld met de identieke, in kleur gecodeerde, antwoorden in dezelfde kolom.

Om de deelvragen 1 en 2 te kunnen beantwoorden is er voor gekozen om alle data uit de enquête overzichtelijk te presenteren. Alle binnen gekomen data is per vraag verwerkt in staaf- en cirkeldiagrammen met behulp van het programma Excel (zie Bijlage E). In de cirkeldiagrammen, verdeeld in gekleurde taartpunten, zijn de percentages uitgedrukt en in de eenkleurige staafdiagrammen de aantallen respondenten met de gegeven antwoorden. Elk diagram is verduidelijkt met een nummering, titel en bijschrijft.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van deelvragen 1 en 2 beschreven.

In totaal hebben 213 respondenten de enquête ingevuld, waarvan 199 van de 473 ondervraagde studenten en 14 van de 29 ondervraagde docenten.

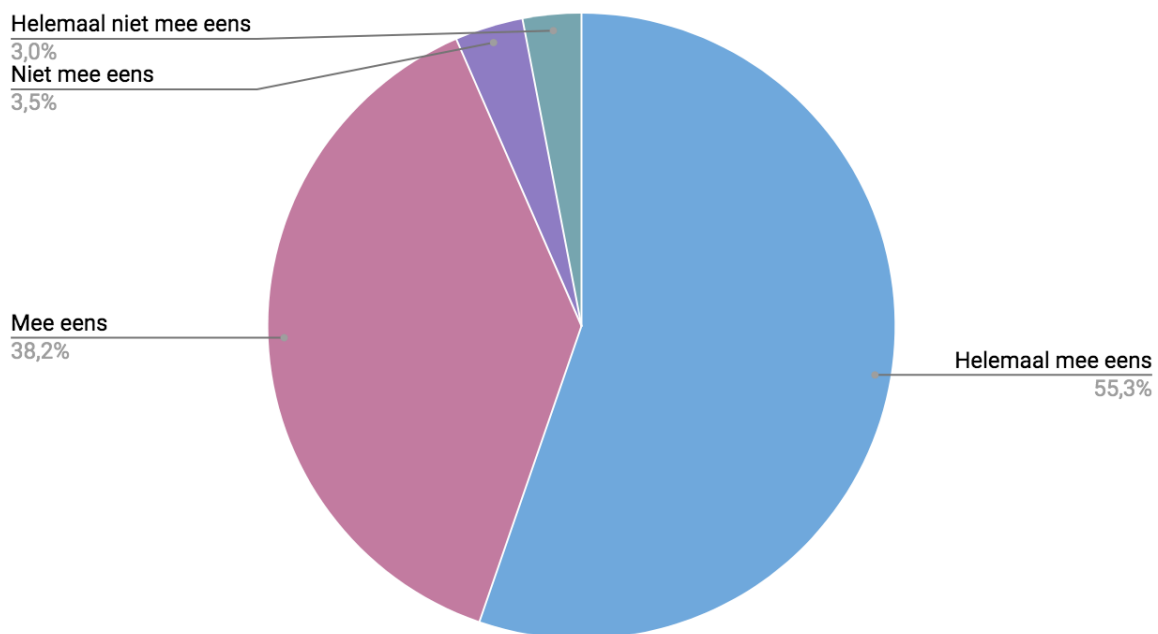
3.1 Deelvraag 1: Vraag vanuit de studenten

In hoeverre is er vanuit de studenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?

De enquête is ingevuld door 199 studenten. Voor de beantwoording van deelvraag 1 zijn de verschillende enquêtevragen, die de vraag vanuit de studenten weergeeft, geanalyseerd. Per enquêtevraag zijn hieronder de belangrijkste uitkomsten beschreven. Voor de exacte uitkomsten wordt er verwezen naar Bijlage B en voor de uitwerking van de resultaten naar Bijlage E.

1. Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

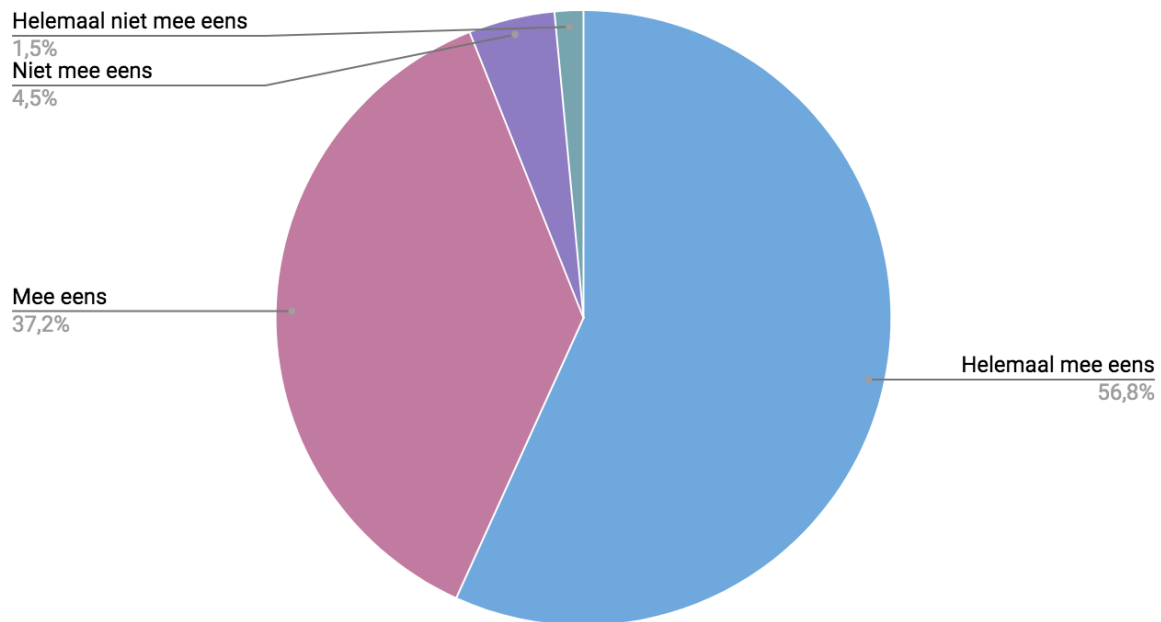
Zoals te zien in Figuur 1 is 93,5% het eens of helemaal eens met de stelling, dit zijn in totaal 186 studenten (zie Bijlage E). Daarnaast stond 6,5% van de studenten (N=13) negatief tegenover een implementatie van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie.

Figuur 1: Interesse studenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

2. Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.

In Figuur 2 is te zien dat 94% van de studenten (N=187) van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool het eens of helemaal eens was met de stelling en vond dat de specialisatie een toevoeging is aan hun huidige educatie. Slechts een klein deel van de studenten (4,5%) was het niet eens met de stelling, 1,5% van de studenten was het totaal niet eens met de stelling (N=3) (zie Bijlage E). Dit betekent dat het grootste deel van de studenten vindt dat een dergelijke opleiding bijdraagt aan hun educatie.

Figuur 2: Aantal studenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

3. Ik heb alleen interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool als ik hier een erkend diploma/certificaat voor krijg.

Met betrekking tot het identificeren van de mate van interesse voor een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt, waarbij de studenten een diploma/certificaat ontvangen, is gebleken dat 91,5% van de studenten het eens was met de stelling (N=182). Meer dan de helft van de studenten (51,3%) had zelfs “Helemaal mee eens” aangevinkt in de enquête, dit zijn 102 studenten (zie Bijlage E).

In vergelijking met vraag 1 waarbij niet gevraagd is of de studenten een diploma/certificaat wensen kan er gesuggereerd worden dat het wel aanbieden van een diploma/certificaat geen effect heeft op de interesse van de student naar een dergelijke opleiding. Uit de resultaten blijkt wel dat de studenten graag een erkend diploma/certificaat zouden willen ontvangen.

4. Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een eigen bijdrage te leveren van:

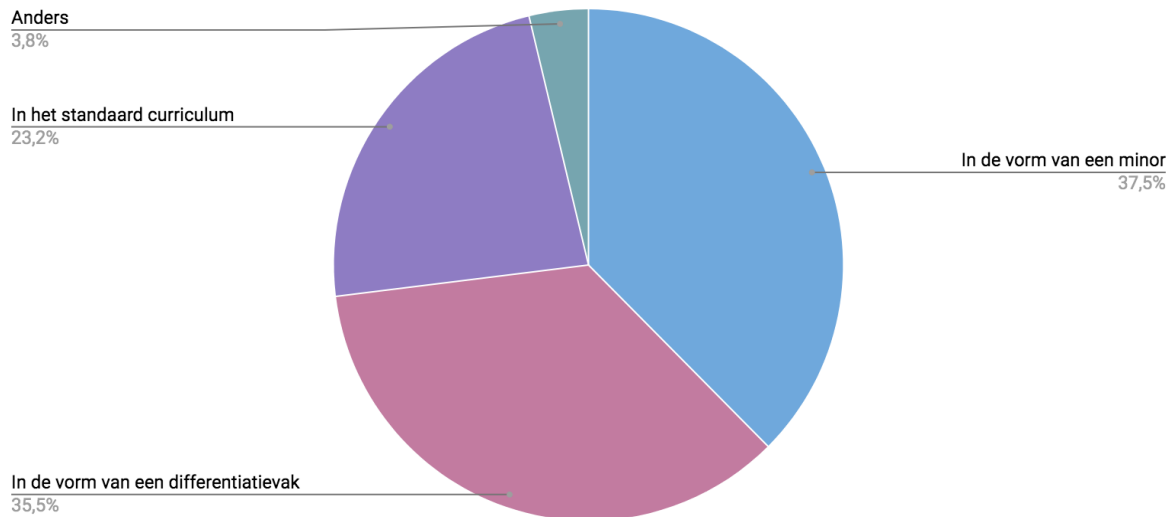
Uit de resultaten is gebleken dat het grootste deel van de studenten (N=62) bereid was om 0 t/m €150,- extra te betalen om de opleiding te kunnen volgen, dit is 31,2% (zie Bijlage E). In de resultaten is ook te zien dat de mate van interesse afneemt zodra de te betalen bedragen hoger worden. Opvallend genoeg zijn er voorsnóg 15 studenten die bereid zijn om meer dan €600 extra te betalen.

5. Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt langer te reizen dan naar de HHS:

Met betrekking tot de bereidheid van extra reistijd voor de student is uit de resultaten gebleken dat 43 studenten niet bereid zijn om langer te reizen dan zij gewend zijn voor een dergelijke opleiding, dit is 21,6% (zie Bijlage E). Het grootste deel van de studenten (40,2%) wenst een maximum van 0 t/m 30 minuten aan extra reistijd te besteden (N=80). Naarmate de reistijd toe neemt, neemt de interesse in de opleiding af.

6. Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

In Figuur 3 is te zien dat slechts 23,2% van de studenten de opleiding in het standaard curriculum wenste. De minor-optie was het meest geliefd, 37,5% van de studenten zag dit als de juiste invulling van de nieuw te ontwikkelen opleiding binnen de huidige opleiding Huidtherapie. Daarnaast heeft 3,8% van de studenten de optie “anders” aangevinkt. De optie “anders” is door de studenten ingevuld als: studenten die kozen voor een dergelijke vervolgopleiding in de vorm van een master, post-HBO opleiding of studenten die de minor nog eens extra benadrukten. De codering van deze optie is uitgewerkt in Bijlage C.

Figuur 3: Invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt door studenten

7. Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

Vanuit de resultaten van de studenten zijn er een aantal belangrijke punten te benoemen waarbij er rekening gehouden moet worden bij de ontwikkeling van een eventuele opleiding. Zo gaven zes studenten aan dat zij het belangrijk vonden dat er goede begeleiding is. Daarnaast merkten drie studenten op dat het belangrijk is dat de student die het vak volgt, aanleg heeft voor tekenen. Een ander belangrijk punt dat meerdere malen benoemd was (N=3), is het feit dat de opleiding aangeboden wordt in de vorm van een minor, zodat iedere student zelf zijn of haar beslissing kan nemen om het vak wel of niet te volgen. De codering van deze vraag is uitgewerkt in Bijlage C.

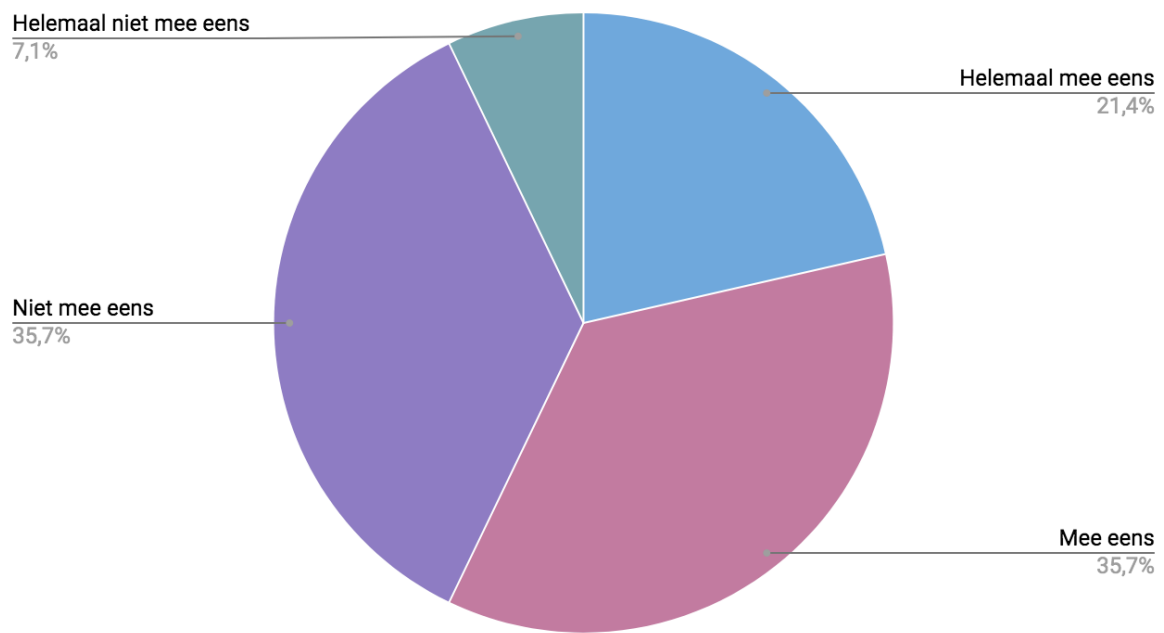
3.2 Deelvraag 2: Vraag vanuit de docenten

In hoeverre is er vanuit de docenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?

De enquête is ingevuld door 14 docenten. Voor de beantwoording van deelvraag 2 zijn de verschillende enquêtevragen, die de vraag vanuit de docenten weergeeft, geanalyseerd. Per enquêtevraag zijn hieronder de belangrijkste uitkomsten beschreven. Voor de exacte uitkomsten wordt er verwezen naar Bijlage B en voor de uitwerking van de resultaten naar Bijlage E.

1. Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

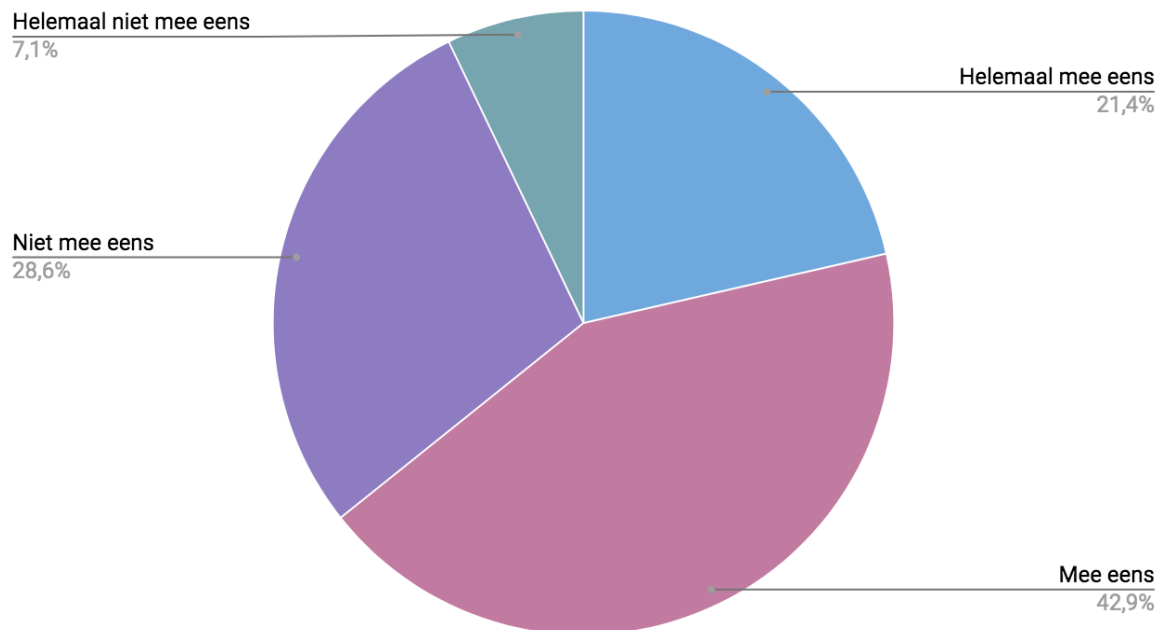
In Figuur 4 is te zien dat 57,1% van de docenten (N=8) het eens of helemaal eens was met de stelling met betrekking tot een nieuwe opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Daarentegen stond 42,8% van de docenten (N=6) negatief tegenover een implementatie van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt.

Figuur 4: Interesse docenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

2. Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.

In Figuur 5 is te zien dat 64,3% van de docenten (N=9) denkt dat een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de huidige educatie van de studenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. In totaal dachten 5 docenten er anders over en vonden zij dat een opleiding geen toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten (zie Bijlage E).

Figuur 5: Aantal docenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

3. Ik ben bereid om verdeeld over een geheel schooljaar voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt extra te leren:

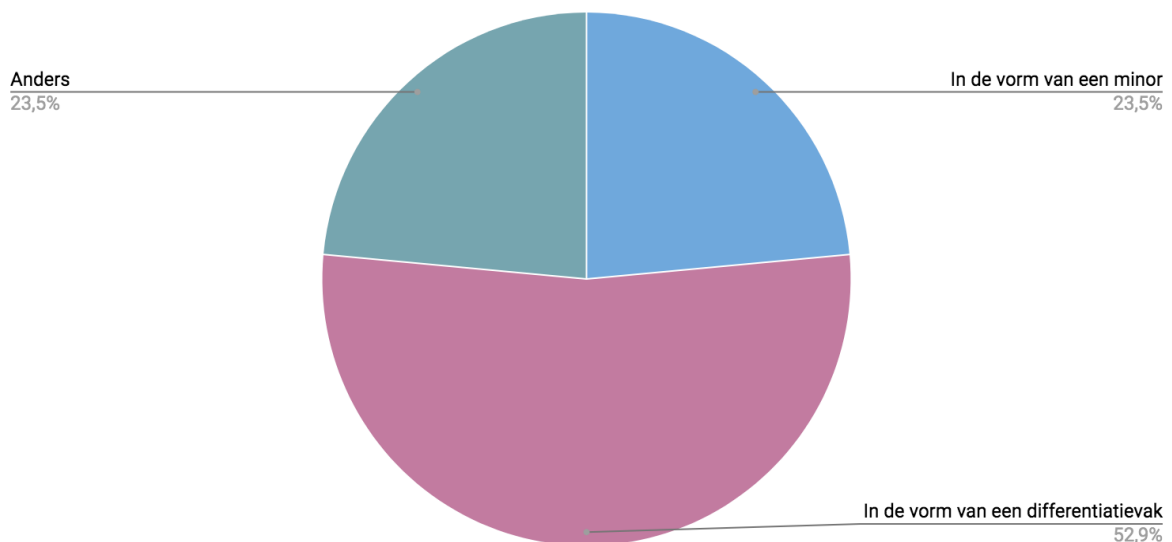
Uit de resultaten is gebleken dat 6 docenten niet bereid waren om extra te leren. Met een percentage van 42,9%, is dit bijna de helft van de docenten die de enquête had ingevuld (zie Bijlage E). Naarmate het aantal studie-uren toenam waren de docenten minder bereid om extra te leren. Geen van de docenten wenste meer dan 8 uur extra per week te studeren.

4. In hoeverre vindt u het interessant als er externe experts op het gebied van medisch dermatografie worden aangenomen/ingehuurd om een dergelijke opleiding aan te bieden?

Slechts 14,3% van de docenten (N=2) vond het niet interessant als er externe experts op het gebied van medische dermatografie worden aangenomen. Maar, 85,5% van de docenten stond positief tegenover het aannemen van experts en had wel interesse (N=12) (zie Bijlage E).

5. Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

In Figuur 6 is te zien dat meer dan de helft van de docenten (52,9%) de invulling van de opleiding in de vorm een differentiatievak zag. Geen van de docenten wenste de opleiding in het huidige curriculum. Daarnaast hadden drie docenten een andere optie aangegeven namelijk: een post-HBO opleiding. De codering van deze optie is uitgewerkt in Bijlage D.

Figuur 6: Invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt door docenten

6. Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

Maar liefst vijf docenten hadden deze vraag ingevuld. De docenten gaven verschillende antwoorden waarvan de belangrijkste antwoorden hieronder omschreven zijn:

- Het is een specialisme en moeilijk te integreren in het huidige onderwijs.
- Overwegen of het kosten-technisch haalbaar is.
- Een combinatie met tattoo-verwijdering met behulp van een laser.
- Wetgeving i.v.m. inkt aanschaf.

De overige antwoorden en codering van deze vraag is uitgewerkt in Bijlage D.

4. Conclusie

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: 'In hoeverre is er binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt?'. Hiervoor is kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de voorkeuren van de studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Naar aanleiding van dit onderzoek kan de conclusie getrokken worden dat er zowel vanuit de studenten als docenten vraag is naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Ruim 90% van de ondervraagde studenten en bijna 60% van de ondervraagde docenten zien een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt passen binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

5. Discussie

In dit hoofdstuk zijn de discussiepunten beschreven die gedurende dit onderzoek naar voren gekomen zijn.

5.1 Beperkingen van het onderzoek

De resultaten uit dit onderzoek zijn helaas niet geheel betrouwbaar en valide, gezien de te lage respons van de studenten en docenten die de enquête hebben ingevuld: van de 473 studenten was er een respons van 199 en van de 29 docenten een respons van 14, voorwaar net niet genoeg om te spreken van een valide en betrouwbaar onderzoek maar toch een zeer aannemelijk aantal. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de resultaten van dit praktijkonderzoek niet generaliseerbaar zijn. Daardoor kan de conclusie van dit onderzoek niet doorgetrokken worden naar de gehele onderzoekspopulatie studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool (Verhoeven, 2014). Wel kan er op basis van deze steekproef een advies worden gevormd richting het management van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool omdat een overgrote meerderheid van de studenten en een krappe meerderheid van de docenten, die de enquête hadden ingevuld, interesse toonden.

Om de validiteit van de enquête te waarborgen is de enquête door verschillende testpersonen meerdere malen beoordeeld op inhoud, spelling en technische fouten. De enquête is tevens meerdere keren door dezelfde personen ingevuld, hierdoor konden systematische fouten opgespoord en aangepast worden waardoor de kwaliteit van de enquête verhoogd werd (Verhoeven, 2014). Dit heeft echter niet het beoogde resultaat opgeleverd waardoor de begripsvaliditeit in dit onderzoek ter discussie gesteld wordt. Bij de laatste vraag in de enquête hadden zowel de studenten als docenten de gelegenheid om een open vraag te beantwoorden met betrekking tot 'de nieuw te ontwikkelen opleiding'. Bij één van de docenten was er onduidelijkheid over het beantwoorden van bepaalde vragen in de enquête, waardoor deze docent op sommige vragen niet het bedoelde antwoord heeft in kunnen vullen, dit is duidelijk geworden nadat die docent hierover een opmerking had gemaakt n.a.v. de enquête. In het vervolg zou dit kunnen worden opgelost door een duidelijk inleidend stuk te schrijven waarbij de vragen duidelijker uitgelegd worden, de betrouwbaarheid van de resultaten van de docenten kan hierdoor in twijfel getrokken worden.

Waar ook twijfel in betrouwbaarheid zou kunnen ontstaan is omdat niet alle ondervraagde docenten een huidtherapeutische achtergrond hebben. Hierdoor kan hun mening minder relevant zijn voor dit onderzoek, aangezien zij waarschijnlijk niet beschikken over voldoende kennis inzake de vraagstelling uit de enquête. Was de respons bij de docenten hoger geweest dan waren de resultaten betrouwbaarder in verband met een betere steekproef. De lage respons was op voorhand al ingecalculeerd omdat er maar een kleine populatie docenten beschikbaar was ($N=29$) en hierdoor de getrokken steekproef bijna net zo groot was ($N=28$).

5.2 Kwaliteit en waarde van het onderzoek

Dit onderzoek is afgenomen door middel van een online enquête en is verstuurd naar de gehele populatie van dit onderzoek. Voorafgaand aan dit onderzoek is er geen selectie gemaakt welke docenten en studenten de enquête mochten invullen en welke niet, hierdoor had iedere Huidtherapie- student en docent van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool de mogelijkheid tot het invullen hiervan en kan er niet gesproken worden van een selectiebias. Daarnaast heeft de enquête de respondenten verplicht tot het beantwoorden van iedere enquêtevraag, waardoor er geen enkele vraag niet ingevuld is. Hierdoor is de kans op een non-respons bias voorkomen (Verhoeven, 2014).

De steekproef in dit onderzoek was representatief naar de gehele populatie van dit onderzoek omdat de studenten en docenten die geënquêteerd werden zich bevonden binnen de volgende steekproef: 'Studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool'. De externe

validiteit werd hierdoor verhoogd omdat de steekproef een afspiegeling is van de totale populatie in dit onderzoek (Verhoeven, 2014). Ook al kan dit onderzoek als niet volledig betrouwbaar worden beschouwd vanwege de te lage respons, is dit onderzoek wel van waarde omdat de geënquêteerden in meerderheid positief reageerden op de nieuw te ontwikkelen opleiding binnen De Haagse Hogeschool en omdat de steekproef representatief is naar de gehele onderzoekspopulatie. Dit onderzoek geeft duidelijk weer hoe de studenten en docenten er over denken en in meerderheid deze opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt geïmplementeerd willen zien binnen de opleiding Huidtherapie.

5.3 Onderzoeks- en praktijkdoel

De grootte van de vraag vanuit de docenten en studenten van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool is in dit onderzoek naar voren gekomen. Uit dit onderzoek is gebleken dat er zowel vanuit de docenten als studenten vraag is naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Dat betekent dat het onderzoeksdoel is behaald. Echter, waren er een aantal opvallende resultaten die zeker belangrijk zijn om meegenomen te kunnen worden in verder onderzoek. Bijvoorbeeld de bijkomende kosten en de kennis die moet worden ingehuurd om een dergelijke opleiding aan te kunnen bieden. Hierdoor is, na het behalen van het praktijkdoel, zeker nog verder onderzoek nodig voor implementatie in de huidige opleiding Huidtherapie.

5.4 Eindoordeel kwaliteit en waarde van het onderzoek

Ondanks de beperkingen van dit onderzoek en het feit dat de resultaten niet geheel betrouwbaar en generaliseerbaar zijn kan er gesteld worden dat de resultaten van dit onderzoek bruikbaar zijn om een advies richting het management van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool uit te kunnen brengen. Aangezien beide doelen in dit onderzoek behaald zijn heeft het management van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool dankzij dit onderzoek een basis om een beslissing te maken voor verder onderzoek naar een mogelijke implementatie van een dergelijke opleiding.

6. Aanbevelingen

Het huidige onderzoek biedt nieuwe inzichten met betrekking tot de vraag vanuit de studenten en docenten binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Dit onderzoek kan worden gebruikt als advies richting het management van de huidige opleiding Huidtherapie. Binnen dit management zal vergaderd moeten worden over hoe de respons van de enquête omgezet kan worden naar een beleid tot implementatie van de nieuw te ontwikkelen opleiding binnen de huidige opleiding Huidtherapie. Aangezien in dit onderzoek de steekproef niet behaald is zal vervolgonderzoek noodzakelijk zijn om genoeg respondenten te verzamelen om de steekproef wel te behalen zodat de resultaten generaliseerbaar zijn voor de gehele onderzoekspopulatie. Gezien de lage respons vanuit de docenten in dit onderzoek, zou het wenselijk zijn dat daar meer aandacht aan besteed moet worden door bijv. presentaties, discussies en lezingen, onder leiding van ervaringsdeskundigen, te introduceren inzake dit onderwerp.

Wel moet er rekening worden gehouden met het feit dat de enquête zich uitsluitend heeft gefocust op de huidige studenten en docenten en niet op potentiële studenten en docenten, die eventueel te maken zouden kunnen krijgen met een dergelijke opleiding. Het advies voor vervolgonderzoek is dan ook om toekomstige studenten te vragen naar hun interesses. Dit zou gemakkelijk gestalte kunnen krijgen door in een enquête de vraag naar deze opleiding onder de geïnteresseerde studenten te verspreiden tijdens de 'Inlotingsprocedure' van de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Voor de docenten zou deze interesse in dit nieuwe vak extra onderzocht kunnen worden door een te geven educatieve vorm vanuit De Haagse Hogeschool.

Vervolgens kan er verder research gedaan worden naar de invulling van de opleiding in de vorm van een minor of differentiatievak. Ook moet er worden onderzocht hoe het vak er uiteindelijk uit komt te zien, er voldoende budget is en er geschikte docenten zijn die beschikken over de juiste bevoegdheid en educatie om het vak te kunnen geven.

Sommige docenten en studenten hebben aangegeven dat zij de eventuele nieuwe opleiding mogelijk in de vorm van post-hbo willen zien. Dan zou de opleiding niet binnen de huidige opleiding Huidtherapie vallen maar een aanvulling zijn op de educatie van de reeds afgestudeerde Huidtherapie studenten, ook dit vraagt weer extra onderzoek en uitwerking hoe dit gestalte dient te krijgen.

Gezien de beperkingen van dit onderzoek zal er in vervolgonderzoek meer nauwkeurigheid en aandacht moeten worden besteed aan de validiteit en de betrouwbaarheid van het meetinstrument zodat, als de steekproef behaald is, de resultaten daadwerkelijk generaliseerbaar zijn naar de gehele onderzoekspopulatie. Dit kan gerealiseerd worden door bijvoorbeeld een hertest van de methode uit te voeren en proefinterviews te houden waardoor de resultaten intern meer valide zijn en een betere afspiegeling is van de werkelijkheid (Verhoeven, 2014).

7. Relevantie maatschappij en beroep

Zodra er een opleiding tot medisch dermatograaf bestaat, die gebruik maakt van definitieve tattoo-inkt, zal dit naar verwachting effect hebben op de maatschappij. Uitgaande dat een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt ook de kwaliteit van medische tatoeages zal verhogen, zal de psychische toestand van de patiënt verbeteren omdat deze nieuwe tatoeage techniek in mindere mate zal vervagen ten opzichte van de pmu-behandeling (Schlingmann, 2018) en de patiënt behoeft gedurende bepaalde ziektes of aandoeningen niet telkens terug te komen voor extra behandelingen (Levites et al., 2014).

De uitkomsten van het onderzoek laten zien dat er vraag is naar het vak medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt omdat de meerderheid van de ondervraagde studenten en docenten positief hebben gereageerd op de vragen in de enquête. Hierdoor is er een brede basis gelegd om het beroep huidtherapie meer op de kaart te zetten en dat zal binnen een paar jaar z'n weerslag krijgen op het aanbod, de kwaliteitsverbetering en de levensvatbaarheid van een huidtherapeutische praktijk.

Het beroep huidtherapie zal in de toekomst zeker een grotere speler kunnen worden in de gezondheidszorg gezien de aanzienlijk gestegen huidige huidaandoeningen zoals oedeem, zonneshade, littekens, acne etc. etc. (NVH, 2017). Het beroep zal met de tijd mee moeten gaan en zich moeten verbeteren en ontwikkelen waar nodig om de omvangrijke hedendaagse huidproblemen te lijf te kunnen gaan met de allernieuwste apparatuur en de juiste kennis. Deze kennis is voor de huidtherapeut en voor zijn of haar patiënten van essentieel belang. De huidtherapeut kan zijn patiënten beter bedienen in de vorm van een ruimer aanbod, modernere aanpak en met gebruik van de nieuwste medische technieken. De patiënt zal er van profiteren en uit een groter aanbod kunnen kiezen en er zijn voordeel mee kunnen doen. Tevens zal dan het kennisniveau en de bredere beroepsoriëntatie van de studenten Huidtherapie na het volgen van de bedoelde opleiding stijgen en zullen er meer kansen zijn voor afgestudeerde huidtherapeuten op de arbeidsmarkt. Door introductie van het medisch tatoeëren met definitieve tattoo-inkt zal het vak huidtherapie een extra pijler krijgen en het vak op een hoger niveau brengen.

8. Literatuurverwijzing

- Beauinstitute. (2019). *Primary training*. Geraadpleegd op 2 januari, 2019, van <http://beauinstitute.com/events/primary-training-april-15-19-2019/>
- City of Philadelphia. (2014). Geraadpleegd op 12 januari, 2019, van http://www.phila.gov/health/pdfs/Body_Art_Info.pdf
- Drost, B., Van den Langenberg, R., Manusama, O., Janssens, A., Sikorska, K., Zuur, C. (2017). Dermatography (Medical Tattooing) for Scars and Skin Grafts in Head and Neck Patients to Improve Appearance and Quality of Life. *JAMA Facial Plastic Surgery*, 16-22.
- Hoogerbrugge, J. (2014). *Tepelhofatatoeage zonder vervaging mogelijk?* (Afstudeeropdracht) [HBO Kennisbank].
- Kluger, N., & Aldasouqi, S. (2012). A new purpose for tattoos: Medical alert tattoos. *Dermatology/Internal medicine*, 134-137.
- Levites, H.A., Fourman, M.S., Phillips, B.T., Fronm, I.M., Khan, S.U., Dagum, A.B., & Bui, D.T. (2014). Modeling fade patterns of nipple areola complex tattoos following breast reconstruction. *Annals o Plastic Surgery*, 73, 153-156.
- NOS. (2014). *Aantal tattooshops verdubbeld*. Geraadpleegd op 6 januari, 2019, van <https://nos.nl/artikel/658765-aantal-tattooshops-verdubbeld.html>
- NVH. (2017). Beroepsprofiel Huid- en oedeemtherapeut. p. 21.
- NVH. (2019). *Aandoeningen*. Geraadpleegd op 4 maart, 2019, van www.huidtherapie.nl/aandoeningen/
- Schlingmann, S. (2018). *De keuze tussen pmu-pigment of tattoo-inkt bij de tepelhofatatoeage*. (Afstudeeropdracht) [HBO Kennisbank].
- Shiffman, M.A. (2018). Nipple-Areolar Complex Reconstruction. *Springer International Publishing*, p. 11.
- Souisa, M., & Not, H. (2019). *Behandelingen*. Geraadpleegd op 5 januari, 2019, van <http://www.medicaltattooinnovations.nl/behandelingen/>
- Steekproefcalculator (z.d.). *Steekproefcalculator*. Geraadpleegd op 6 februari, 2019, van <http://www.steekproefcalculator.com/steekproefcalculator.htm>
- Vassileva, S., & Hristakieva, E. (2007). Medical applications of tattooing. *Clinics in Dermatology*, 25, pp. 367.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* (5e druk). Amsterdam: Boom Lemma Uitgevers.

Bijlagen

Bijlage A. Enquête

Beste docenten en studenten aan de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Mijn naam is Lieke den Hoed en ik doe onderzoek naar een mogelijke opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool. Middels deze enquête onderzoek ik de vraag naar een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Een medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt maakt gebruik van permanente inkt in tegenstelling tot permanente make-up pigment. Dermatografie met definitieve tattoo-inkt is een behandeling waarbij de inkt dieper in de huid wordt aangebracht, waardoor de pigmenten van de tattoo minder snel vervagen.

Het kost u slechts 2 minuten om de enquête in te vullen en uw reactie is volledig anoniem.

Bij voorbaat dank voor het invullen van deze enquête.

Met vriendelijke groet,
Lieke den Hoed
14030888@student.hhs.nl

Bent u docent of student?

0 Docent

0 Student

Studenten

1. *Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.*

Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
0	0	0	0

Door deze vraag te stellen wordt duidelijk of er überhaupt wel een interesse is in een opleiding, binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool, tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. Door de vraag te formuleren als een stelling, kunnen de volgende punten worden gebruikt en kan de student de mate van instemming aangeven:

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens
- Helemaal niet mee eens

2. *Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.*

Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
0	0	0	0

Door deze vraag te stellen wordt er gemeten of de studenten denken dat een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is aan de opleiding Huidtherapie. Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. Door de vraag te formuleren als een stelling, kunnen de volgende punten worden gebruikt en kan de student de mate van instemming aangeven:

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens
- Helemaal niet mee eens

3. Ik heb alleen interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool als ik hier een erkend diploma/certificaat voor krijg.

Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
0	0	0	0

Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. Door deze vraag te stellen meet je het verschil van de behoefte van de student naar een diploma/certificaat. Door de vraag te formuleren als een stelling, kunnen de volgende punten worden gebruikt en kan de student de mate van instemming aangeven:

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens
- Helemaal niet mee eens

4. Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een eigen bijdrage te leveren van:

- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren
- 0 t/m €150,-
- €151 t/m €300
- €301 t/m €450
- €451 t/m €600
- Meer dan €600

Bovenstaande vraag wordt gemeten op een intervalschaal. Een intervalschaal geeft een rangordening weer en verwijst naar hetzelfde verschil tussen de waardes. Daarnaast wordt duidelijk of de student bereid is om een eigen bijdrage te leveren voor een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt.

5. Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt langer te reizen dan naar de HHS:

- Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben
- 0 t/m 30 minuten
- 31 t/m 60 minuten
- 61 t/m 90 minuten
- 91 t/m 120 minuten
- Langer dan 120 minuten

Bovenstaande vraag wordt gemeten op een intervalschaal. Een intervalschaal geeft een rangordening weer en verwijst naar hetzelfde verschil tussen de waardes. Daarnaast wordt duidelijk of de student bereid is om langer te reizen dan naar De Haagse Hogeschool.

6. *Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?*

Meerdere antwoorden mogelijk

0 In de vorm van een minor

0 In de vorm van een differentiatievak

0 In het standaard curriculum

0 anders, namelijk...

Door deze vraag te stellen wordt duidelijk hoe de student een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie voor zich ziet.

7. *Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?*

Docenten

1. *Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.*

Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
0	0	0	0

Door deze vraag te stellen wordt duidelijk of er überhaupt wel een interesse is in een opleiding, binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool, tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt. Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. Door de vraag te formuleren als een stelling, kunnen de volgende punten worden gebruikt en kan de docent de mate van instemming aangeven:

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens
- Helemaal niet mee eens

2. *Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.*

Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
0	0	0	0

Door deze vraag te stellen wordt er gemeten of de docenten denken dat een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is aan de opleiding Huidtherapie. Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. Door de vraag te formuleren als een stelling, kunnen de volgende punten worden gebruikt en kan de docent de mate van instemming aangeven:

- Helemaal mee eens
- Mee eens

- Niet mee eens
- Helemaal niet mee eens

3. *Ik ben bereid om verdeeld over een geheel schooljaar voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt extra te leren:*

- Ik ben niet bereid om extra te leren
- 0 t/m 2 uur extra per week
- 3 t/m 5 uur extra per week
- 6 t/m 8 uur extra per week
- Meer dan 8 uur extra per week

Bovenstaande vraag wordt gemeten op een intervalschaal. Een intervalschaal geeft een rangordening weer en verwijst naar hetzelfde verschil tussen de waardes. Daarnaast wordt duidelijk of de docent bereid is om extra te leren voor de opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt.

4. *In hoeverre vindt u het interessant als er externe experts op het gebied van medisch dermatografie worden aangenomen/ingehuurd om een dergelijke opleiding aan te bieden?*

Heel interessant	Interessant	Niet interessant	Helemaal niet interessant
0	0	0	0

Door middel van bovenstaande vraag wordt gemeten in hoeverre docenten het aantrekkelijk vinden dat een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie aangeboden wordt door experts uit het vakgebied. Deze vraag wordt gemeten door middel van een 4-punts likertschaal, op ordinaal meetniveau. De volgende punten worden gebruikt waardoor de docent de mate van instemming kan aangeven:

- Heel interessant
- Interessant
- Niet interessant
- Helemaal niet interessant

5. *Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?*

Meerdere antwoorden mogelijk

0 In de vorm van een minor

0 In de vorm van een differentiatievak

0 In het standaard curriculum

0 anders, namelijk...

Door deze vraag te stellen wordt duidelijk hoe de docent een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de opleiding Huidtherapie voor zich ziet.

6. *Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?*

Bijlage B. Ruwe data enquête

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Totaal: 199	Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Vraag 5	Vraag 6	Vraag 7
2	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
3	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	Nee
4	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
5	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
6	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
7	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	Ik zou heel graag deze specialisatie willen doen en het zou ideaal zijn als deze al in onze opleiding of als minor zou zijn!
8	Student	Niet mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
9	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Het lijkt mij heel gaaf om dit te leren en zie het zeker als een belangrijke aanvulling binnen de opleiding.
10	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
11	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
12	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
13	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	91 t/m 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
14	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
15	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
16	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
17	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
18	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
19	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
20	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Langer dan 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, Naast de studie, maar geregeld door school dat dit kan.	
21	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Ik zou het goed vinden als het mogelijk zou zijn, maar ik weet nu niet of dat voor mij passend zou zijn.
22	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
23	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
24	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
25	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
26	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Zou leuk zijn als het doorgevoerd wordt ook voor huidige 2e jaars studenten. Eventueel als extra vak.
27	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	Cursus na. Opleiding	
28	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Zijn de kosten met de materialen inbegrepen of moet je dat daarnaast ook nog bekostigen?
29	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
30	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
31	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
32	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
33	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	
34	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	61 t/m 90 minuten	Zowel apart voor afgestudeerde huidtherapeuten als minor en als standaard	
35	Student	Mee eens	Mee eens	Niet mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
36	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
37	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Goed idee, zou erg mooi zijn als studenten deze kans krijgen als mogelijkheid als een keuzevak.
38	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	0 t/m 30 minuten	Als nascholing, cursus.	
39	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
40	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	

<	A	B	C	D	E	F	G	H
41	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
42	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	61 t/m 90 minuten	In het standaard curriculum, Ik ben van mening dat professionele dermatografie niet "even" aan te leren is, maar dat dit wel minimaal 1 jaar kost.	Tekenlessen, kleurenleer, hygiëne volgens GGD richtlijnen, werken op modellen, een ervaren docent op gebied van dermatografie.
43	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
44	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	zowel theorie als praktijk
45	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
46	Student	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	
47	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	EHBO
48	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Aanleg hebben voor tekenen
49	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
50	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
51	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
52	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In het standaard curriculum	
53	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
54	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
55	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
56	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
57	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
58	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	91 t/m 120 minuten	Masteropleiding of keuzevak	
59	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
60	Student	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
61	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
62	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
63	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
64	Student	Mee eens	Mee eens	Niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Het medisch aspect wat hierbij komt kijken. Omdat het deels onder anesthesie / lokale verdoving wordt gedaan. Of tijdens de ingreep zelf bijvoorbeeld bij het verwijderen van een melanoom waar een skingraft (Mesh Graft of Meek Wall) voor nodig is of het deels amputeren van necrotische tenen bij diabetici patiënten?
65	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
66	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
67	Student	Helemaal niet mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
68	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
69	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
70	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
71	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
72	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
73	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€451 t/m €600	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Goede theorie erbij leren.
74	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
75	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
76	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
77	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Ik denk dat veel studenten het wel zouden willen maar ik zou het niet beschikbaar stellen voor alle studenten. Ik zou het beschikbaar stellen voor een bepaald aantal studenten. Misschien net zoals bij een minor, je kan je inschrijven maar vol = vol.
78	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	

<	A	B	C	D	E	F	G	H
79	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
80	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
81	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
82	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300 Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
83	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
84	Student	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
85	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
86	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	
87	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
88	Student	Niet mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
89	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
90	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
91	Student	Niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
92	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
93	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
94	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
95	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€451 t/m €600	91 t/m 120 minuten	In het standaard curriculum, Als vervolg opleiding na de opleiding huidtherapie, voor de geïnteresseerden	
96	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In het standaard curriculum	Niet van toepassing
97	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In het standaard curriculum	Niet van toepassing
98	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In het standaard curriculum	
99	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
100	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
101	Student	Mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
102	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	91 t/m 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
103	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
104	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
105	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
106	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
107	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
108	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
109	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	Geen eigen patiënten hiervoor hoeven te regelen. Mogelijk op een pop, of 'namaak huid'?
110	Student	Helemaal mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Studenten meer de keuze geven in de richting die een student op wilt. Nu ligt de nadruk enorm op MLD terwijl er zoveel meer behandelingen ook een steeds grotere rol gaan spelen.
111	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak	nee
112	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
113	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
114	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,- Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor	
115	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
116	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	61 t/m 90 minuten	In het standaard curriculum	
					Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben		

	A	B	C	D	E	F	G	H
117	Student	Niet mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
118	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
119	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
120	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
121	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Les van ervaren behandelaren
122	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak, Ook toegankelijk voor bijna afgestudeerde	
123	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Super leuk! Ik ben nu eerstejaars, maar na het zien van een video over dit onderwerp, ongeveer 4 maanden geleden, bedacht ik ook dat het leuk zou zijn om dit ook op de opleiding te leren. Dus ik ben voor! :)
124	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, Als een master (indien mogelijk)	
125	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
126	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
127	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal niet mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	Botox en fillers
128	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	Langer dan 120 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
129	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
130	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
131	Student	Niet mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
132	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	n.v.t.
133	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
134	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	Indien het in de opleiding opgenomen wordt, lijkt het me niet handig de studenten zelf te laten zoeken naar een patiënt. Een patiënt voor alleen al acne is al heel lastig gebieden, laat staan iemand die bijvoorbeeld borstkanker heeft gehad. Nephuid for the win.
135	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
136	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In het standaard curriculum	N.v.t.
137	Student	Niet mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	Het leren toedienen van fillers en botox
138	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
139	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	Medewerking of opleiding door een goede specialist aan de docenten die het van gaan geven of een goede specialist die het vak zelf gaat geven
140	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
141	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	Geweldig onderzoek!! Ik hoop dat je dit voor elkaar krijgt.
142	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	
143	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	91 t/m 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
144	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Niet van toepassing
145	Student	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	Als student heb ik 1 les gehad in dermatografie. Vond het een leerzame les maar merkte al gelijk dat niks voor mij was. Ik denk ook gewoon dat niet voor iedereen weg is gelegd. Ik zou willen dat de gene die uitblinken een kans krijgen op een diploma/certificaat. Maar als het je niet ligt toch maar slagen omdat het in het curriculum zit.
146	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
147	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	Prp behandeling en dermale fillers mogen toepassen
148	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
149	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
150	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
151	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
152	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	

<	A	B	C	D	E	F	G	H
153	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
154	Student	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	61 t/m 90 minuten	In het standaard curriculum	
155	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
156	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
157	Student	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
158	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
159	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	
160	Student	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
161	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
162	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€151 t/m €300	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
163	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In het standaard curriculum	
164	Student	Mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, Post master	Herkenning van maligne en benigne huidtumoren
165	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In het standaard curriculum	
166	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In het standaard curriculum	Goede begeleiding
167	Student	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
168	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In het standaard curriculum	
169	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	/
170	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
171	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
172	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
173	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In de vorm van een minor	
174	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
175	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In het standaard curriculum	
176	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
177	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
178	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
179	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
180	Student	Helemaal mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor	
181	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
182	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	Volgende upgrade moet Botox worden!
183	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	91 t/m 120 minuten	Een opleiding/cursus die afgestudeerde huidtherapie studenten kunnen volgen	
184	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een differentiatievak	
185	Student	Mee eens	Mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
186	Student	Mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om een eigen bijdrage te leveren	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
187	Student	Helemaal niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	Ik ben niet bereid om langer te reizen dan ik gewend ben	In de vorm van een minor	
188	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
189	Student	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	€151 t/m €300	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
190	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een differentiatievak	
191	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
192	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
193	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In het standaard curriculum	

<	A	B	C	D	E	F	G	H
194	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m €150,-	0 t/m 30 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	
195	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Mee eens	Meer dan €600	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor	In de vorm van een minor, zo kan iedere student zelf een beslissing maken om voor deze extra specialisatie te gaan
196	Student	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor	
197	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	Langer dan 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
198	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	€301 t/m €450	31 t/m 60 minuten	In de vorm van een minor	
199	Student	Mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	€451 t/m €600	91 t/m 120 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
200	Student	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	Meer dan €600	61 t/m 90 minuten	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, In het standaard curriculum	

	A	B	C	D	E	F	G
1	Totaal: 14	Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Vraag 5	Vraag 6
2	Docent	Helemaal mee eens	Mee eens	0 t/m 2 uur extra per week	Heel interessant	In de vorm van een differentiatievak	Ik denk dat wanneer dit in het onderwijs komt het moet worden aangeboden samen met definitieve tattoo verwijdering dmv laser
3	Docent	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	3 t/m 5 uur extra per week	Heel interessant	In de vorm van een differentiatievak	
4	Docent	Helemaal niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Niet interessant	niet	dermatografie is m.i. iets dat in de praktijk geleerd moet worden in een meester-gezel situatie
5	Docent	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Heel interessant	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak, Als post-hbo	Of het kostentechnisch haalbaar is
6	Docent	Niet mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Interessant	In de vorm van een differentiatievak	-
7	Docent	Niet mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m 2 uur extra per week	Interessant	In de vorm van een differentiatievak	
8	Docent	Niet mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Niet interessant	als opleiding na opleiding huidtherapie, meer een post HBO	is echt een specialisme, ligt niet iedereen om het in het standard onderwijs te introduceren
9	Docent	Mee eens	Mee eens	0 t/m 2 uur extra per week	Interessant	In de vorm van een minor, In de vorm van een differentiatievak	
10	Docent	Mee eens	Mee eens	3 t/m 5 uur extra per week	Heel interessant	In de vorm van een minor	
11	Docent	Mee eens	Mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Heel interessant	In de vorm van een differentiatievak	vraag 3 begrijp ik niet vanuit het oogpunt van de docent. De docent hoeft toch niet uren te leren? ik wete niet in hoeverre je deze vraag van mij nu mee kan nemen in je analyse wat betreft docent antwoorden. dit geldt ook voor vraag 1
12	Docent	Mee eens	Mee eens	6 t/m 8 uur extra per week	Interessant	In de vorm van een differentiatievak	bij vraag 1 en 2 zou ik voor de keuze 'weet niet hebben willen kiezen. vraag 3 is niet van toepassing voor mij als docent
13	Docent	Niet mee eens	Niet mee eens	Ik ben niet bereid om extra te leren	Interessant	In de vorm van een minor	wetgeving ivm inkt-aanschaf - vlieguren maken (hoe om te gaan met patienten in ow voor deze techniek)
14	Docent	Helemaal mee eens	Helemaal mee eens	0 t/m 2 uur extra per week	Heel interessant	In de vorm van een differentiatievak	
15	Docent	Niet mee eens	Niet mee eens	0 t/m 2 uur extra per week	Interessant	Post HBO cursus, verdieping na de opleiding	
16							

Bijlage C. Open vragen enquête gecodeerd in tabellen: studenten

Alle antwoorden zijn letterlijk overgenomen uit de enquête en verwerkt in tabellen.

Antwoorden op vraag 6: Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

0 In de vorm van een minor

0 In de vorm van een differentiatievak

0 In het standaard curriculum

0 Anders, namelijk...

Studenten die kozen voor een dergelijke vervolgopleiding	Studenten die kozen voor een keuzevak/minor	Overige antwoorden
1. Cursus na opleiding 2. Post master 3. Als een master (indien mogelijk) 4. Een opleiding/cursus die afgestudeerde huidtherapie studenten kunnen volgen. 5. Als vervolgopleiding na de opleiding huidtherapie, voor de geïnteresseerden. 6. Masteropleiding 7. Als nascholing, cursus. 8. Naast de studie, maar geregeld door school dat dit kan.	1. Keuzevak 2. Zowel apart voor afgestudeerde huidtherapeuten als minor.	1. Ook toegankelijk voor bijna afgestudeerde 2. Ik ben van mening dat professionele dermatografie niet "even" aan te leren is. Maar dat dit wel minimaal 1 jaar kost.

Antwoorden op vraag 7: Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

Goed onderzoek	Goede educatie en begeleiding noodzakelijk	Je moet er aanleg voor hebben
1. Geweldig onderzoek!! Ik hoop dat je dit voor elkaar krijgt. 2. Goed idee, zou erg mooi zijn als studenten deze kans krijgen als mogelijkheid als een keuzevak. 3. Het lijkt mij heel gaaf om dit te leren en zie het zeker als een belangrijke aanvulling binnen de opleiding.	1. Goede begeleiding. 2. Goede theorie erbij leren. 3. Les van ervaren behandelaren 4. Medewerking of opleiding door een goede specialist aan de docenten die het van gaan geven of een goede specialist die het vak zelf gaat geven 5. Tekenlessen,	1. Aanleg hebben voor tekenen 2. Als student heb ik 1 les gehad in dermatografie. Vond het een leerzame les maar merkte al gelijk dat niks voor mij was. Ik denk ook gewoon dat niet voor iedereen weg is gelegd. Ik zou willen dat degene die uitblinken een kans

4. Super leuk! ik ben nu eerstejaars, maar na het zien van een video over dit onderwerp, ongeveer 4 maanden geleden, bedacht ik ook dat het leuk zou zijn om dit ook op de opleiding te leren. Dus ik ben voor! :)	kleurenleer, hygiëne volgens GGD richtlijnen, werken op modellen, een ervaren docent op gebied van dermatografie. 6. Zowel theorie als praktijk is belangrijk.	krijgen op een diploma/certificaat. Maar als het je niet ligt toch maar slagen omdat het in het curriculum zit. 3. Ik zou het goed vinden als het mogelijk zou zijn, maar ik weet nu niet of dat voor mij passend zou zijn.
--	---	--

In de vorm van een minor	In de vorm van een differentiatievak	Overige
1. Ik denk dat veel studenten het wel zouden willen maar ik zou het niet beschikbaar stellen voor alle studenten. Ik zou het beschikbaar stellen voor een bepaald aantal studenten. Misschien net zoals bij een minor, je kan je inschrijven maar vol = vol. 2. Ik zou heel graag deze specialisatie willen doen en het zou ideaal zijn als deze al in onze opleiding of als minor zou zijn! 3. In de vorm van een minor, zo kan iedere student zelf een beslissing maken om voor deze extra specialisatie te gaan	1. Zou leuk zijn als het doorgevoerd wordt ook voor huidige 2e jaars studenten. Eventueel als extra vak.	1. Botox en fillers 2. EHBO 3. Geen eigen patiënten hiervoor hoeven te regelen. Mogelijk op een pop, of 'namaak huid'? 4. Herkenning van maligne en benigne huidtumoren 5. Het leren toedienen van fillers en botox 6. Het medisch aspect wat hierbij komt kijken. Omdat het deels onder anesthesie / lokale verdoving wordt gedaan. Of tijdens de ingreep zelf bijvoorbeeld bij het verwijderen van een melanoom waar een skinraft (Mesh Graft of Meek Wall) voor nodig is of het deels amputeren van necrotische tenen bij diabetici patiënten? 7. Indien het in de opleiding opgenomen wordt, lijkt het me niet handig de studenten zelf te laten zoeken naar een patiënt. Een patiënt voor alleen al acne is al heel lastig gebleken, laat staan iemand die

		bijvoorbeeld borstkanker heeft gehad. Nephuid for the win. 8. Prp behandeling en dermale fillers mogen toepassen 9. Studenten meer de keuze geven in de richting die een student op wilt. Nu ligt de nadruk enorm op MLD terwijl er zoveel meer behandelingen ook een steeds grotere rol gaan spelen. 10. Volgende upgrade moet Botox worden!
--	--	---

Bijlage D. Open vragen enquête gecodeerd in tabellen: docenten

Alle antwoorden zijn letterlijk overgenomen uit de enquête en verwerkt in tabellen.

Antwoorden op vraag 5: Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

0 In de vorm van een minor

0 In de vorm van een differentiatievak

0 In het standaard curriculum

0 Anders, namelijk...

Docenten die kozen voor een post-HBO studie	Niet
1. Als post-HBO 2. Als opleiding na opleiding Huidtherapie, meer een Post HBO 3. Post HBO cursus, verdieping na de opleiding	1. Niet

Antwoorden op vraag 6: Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

Dermatografie is een specialisme wat geleerd moet worden in de praktijk	Overige
1. Dermatografie is m.i. iets dat in de praktijk geleerd moet worden in een meester-gezel situatie 2. Is echt een specialisme, ligt niet iedereen om het in het standaard onderwijs te introduceren	1. Of het kostentechnisch haalbaar is. 2. Ik denk dat wanneer dit in het onderwijs komt het moet worden aangeboden samen met definitieve tattoo verwijdering dmv laser 3. Wetgeving ivm inkt-aanschaf - vliegreun maken (hoe om te gaan met patiënten in ow voor deze techniek)

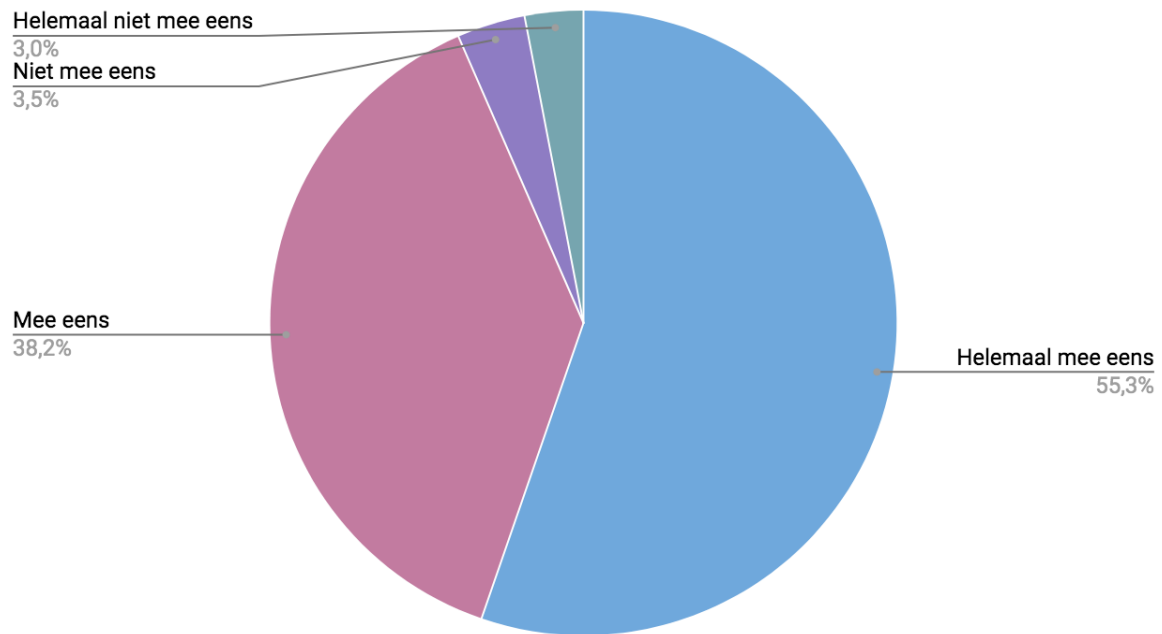
Bijlage E. Resultaten praktijkonderzoek

Deelvraag 1

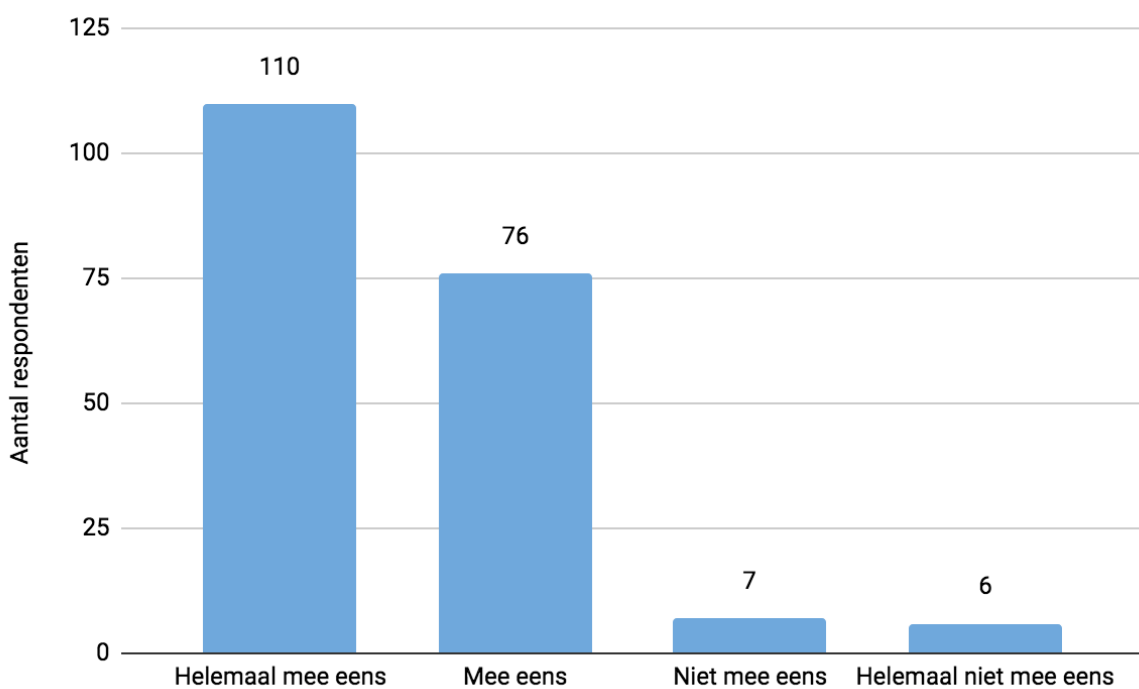
De enquête is ingevuld door 199 studenten.

Vraag 1: Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Figuur 1.1: Interesse studenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

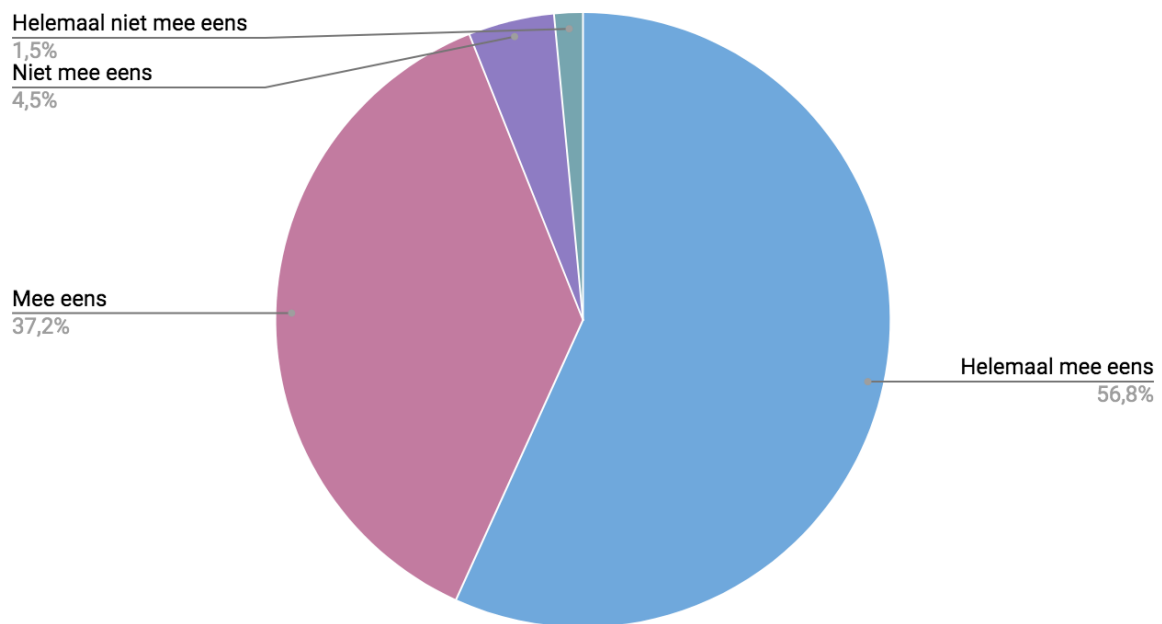

Figuur 1.2: Interesse studenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

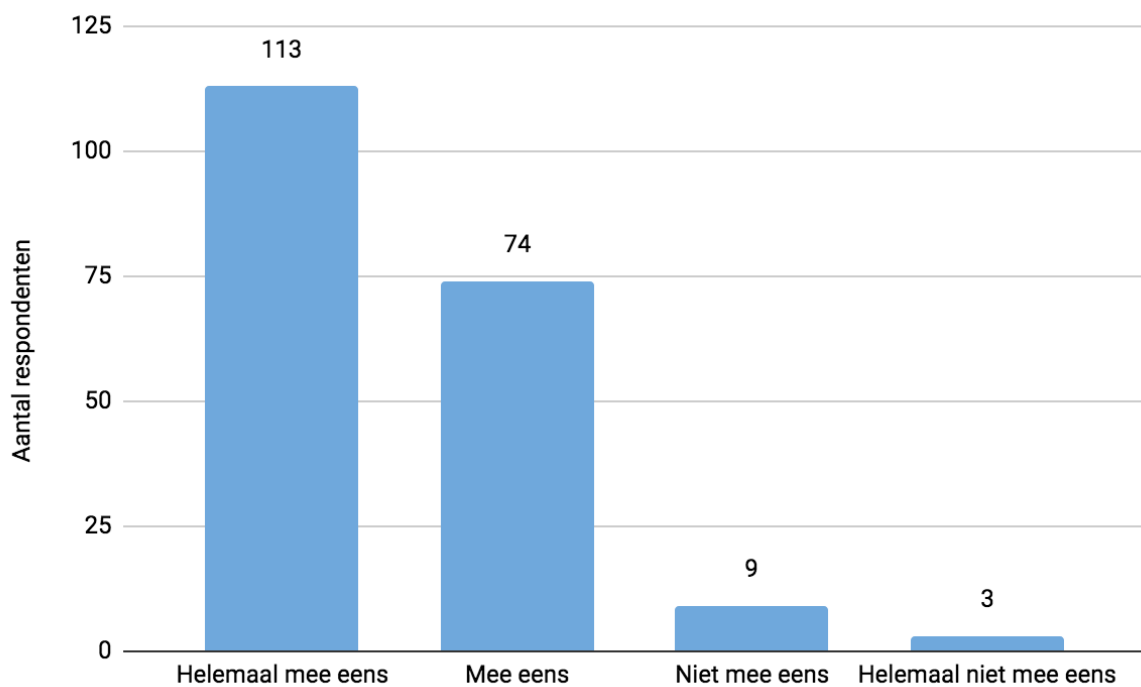

Vraag 2: Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.

Figuur 2.1: Aantal studenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

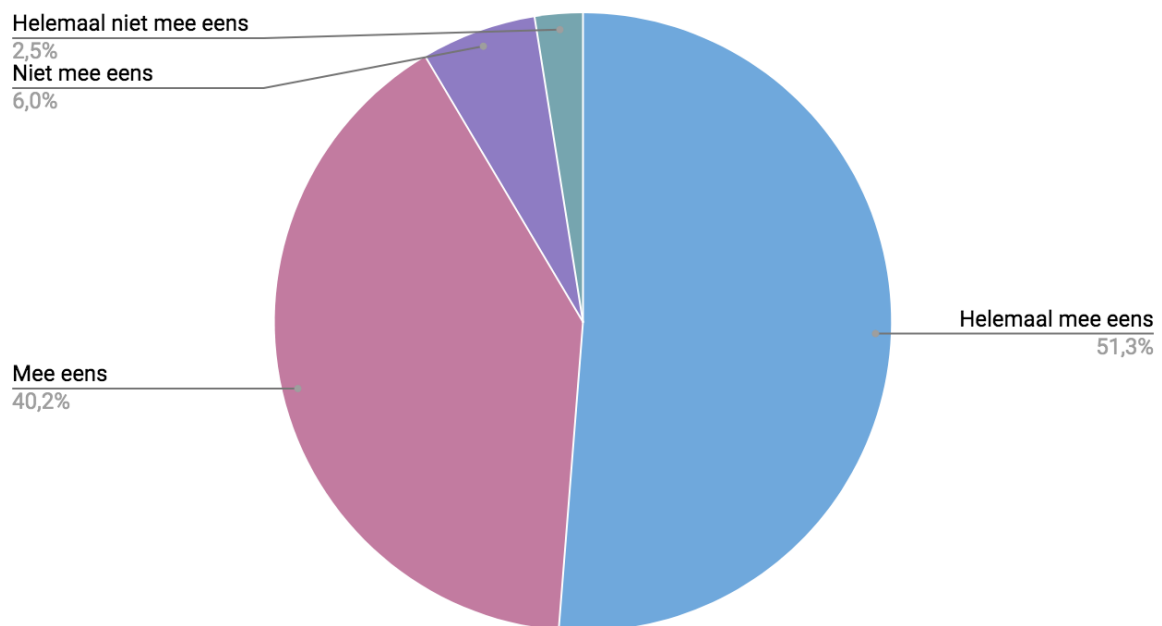

Figuur 2.2: Aantal studenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

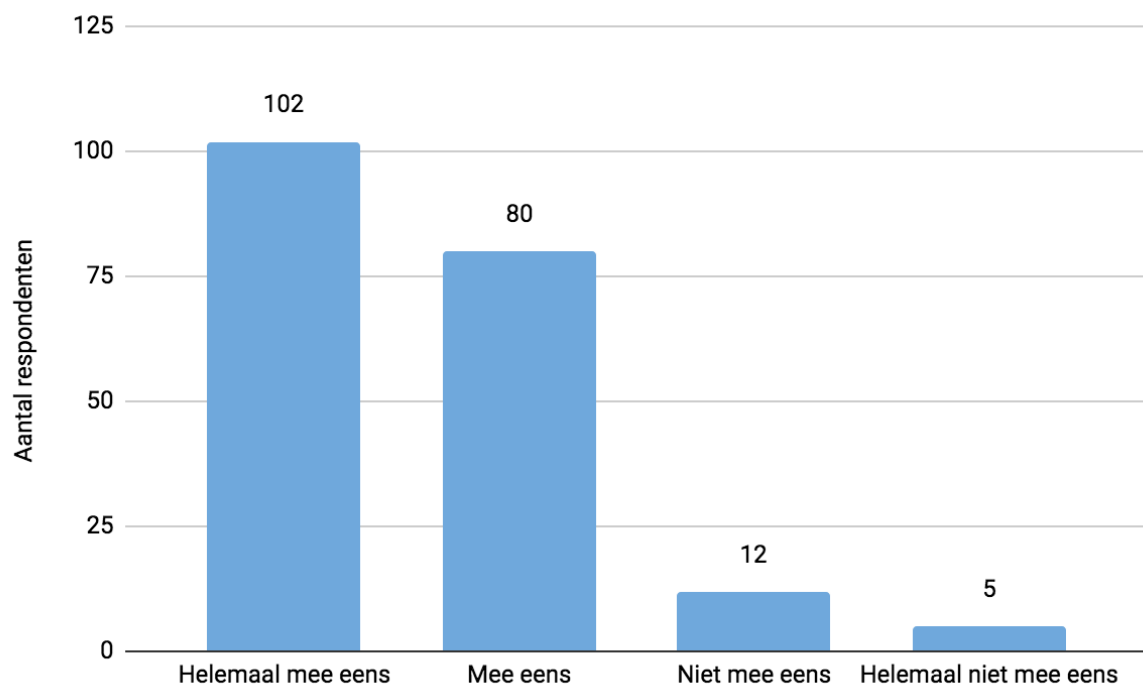

Vraag 3: Ik heb alleen interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool als ik hier een erkend diploma/certificaat voor krijg.

Figuur 3.1: Aantal studenten die een erkend diploma/certificaat eisen

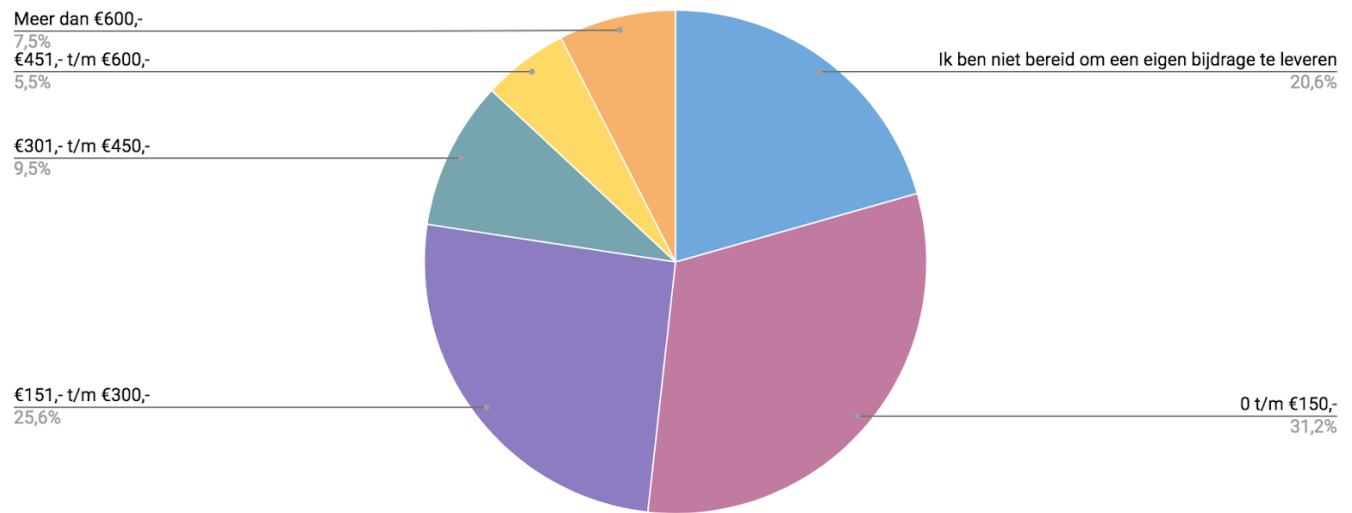

Figuur 3.2: Aantal studenten die een erkend diploma/certificaat eisen

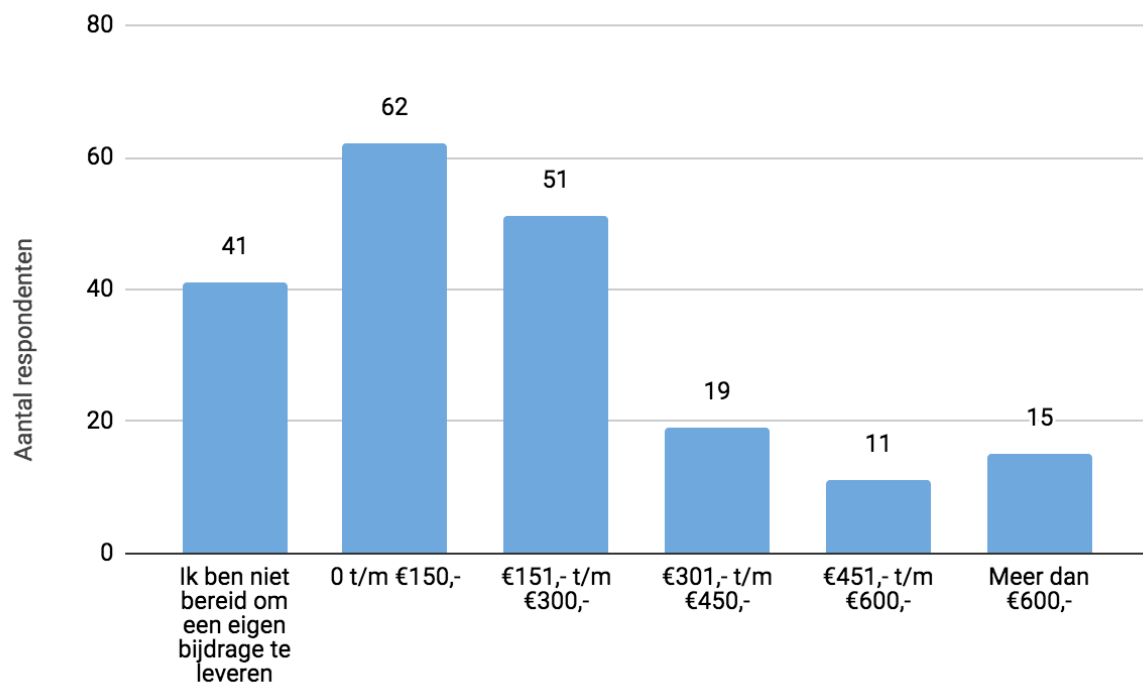

Vraag 4: Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een eigen bijdrage te leveren van:

Figuur 4.1: Bereidheid studenten om eigen bijdrage te leveren

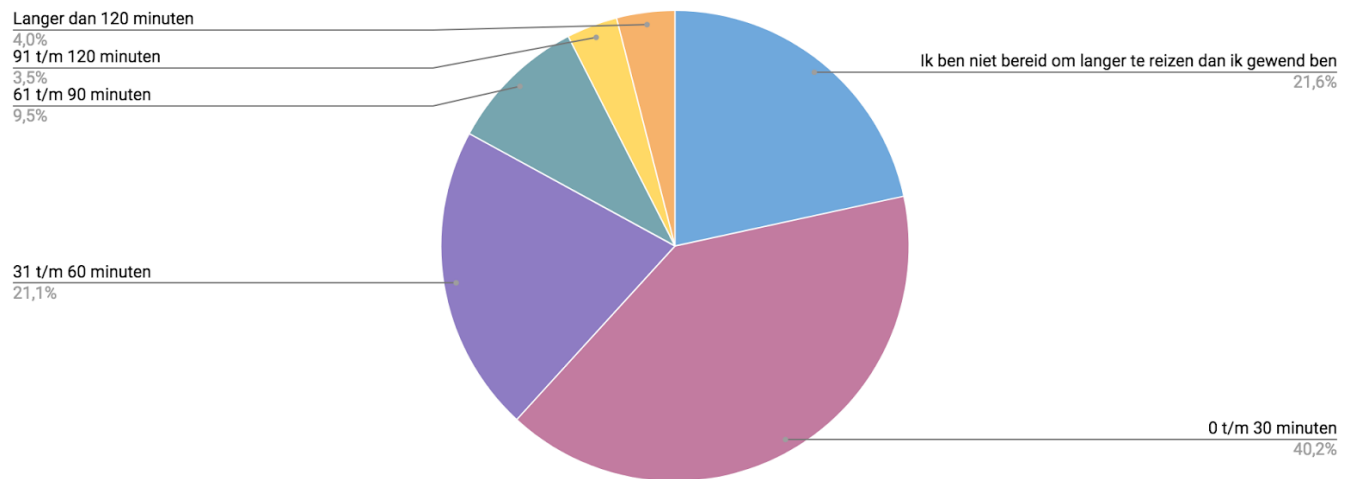

Figuur 4.2: Bereidheid studenten om eigen bijdrage te leveren

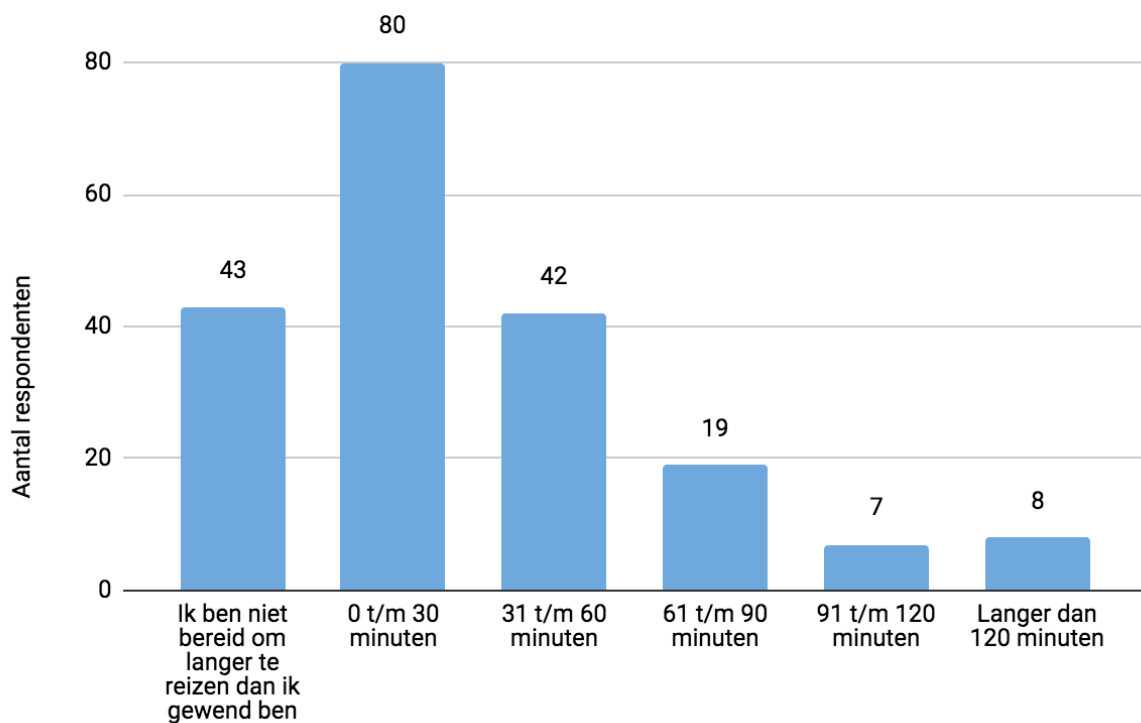

Vraag 5: Ik ben bereid om voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt langer te reizen dan naar de HHS:

Figuur 5.1: Bereidheid studenten om voor een opleiding langer te reizen dan naar de HHS

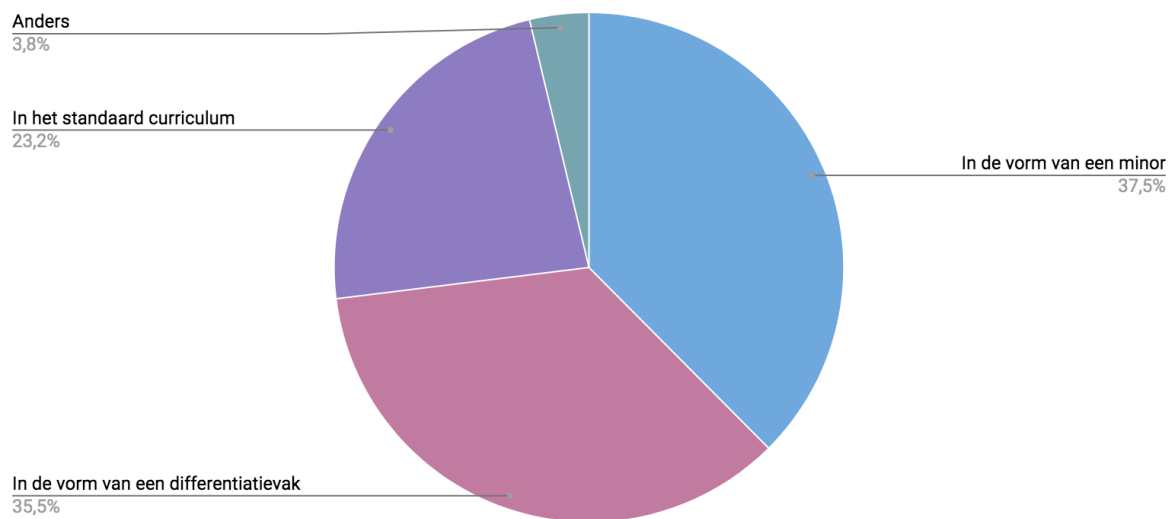

Figuur 5.2: Bereidheid studenten om voor een opleiding langer te reizen dan naar de HHS

Vraag 6: Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

Figuur 6.1: Invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt door studenten

Voor de uitwerking van de optie 'anders namelijk' wordt verwezen naar Bijlage C.

Vraag 7: Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

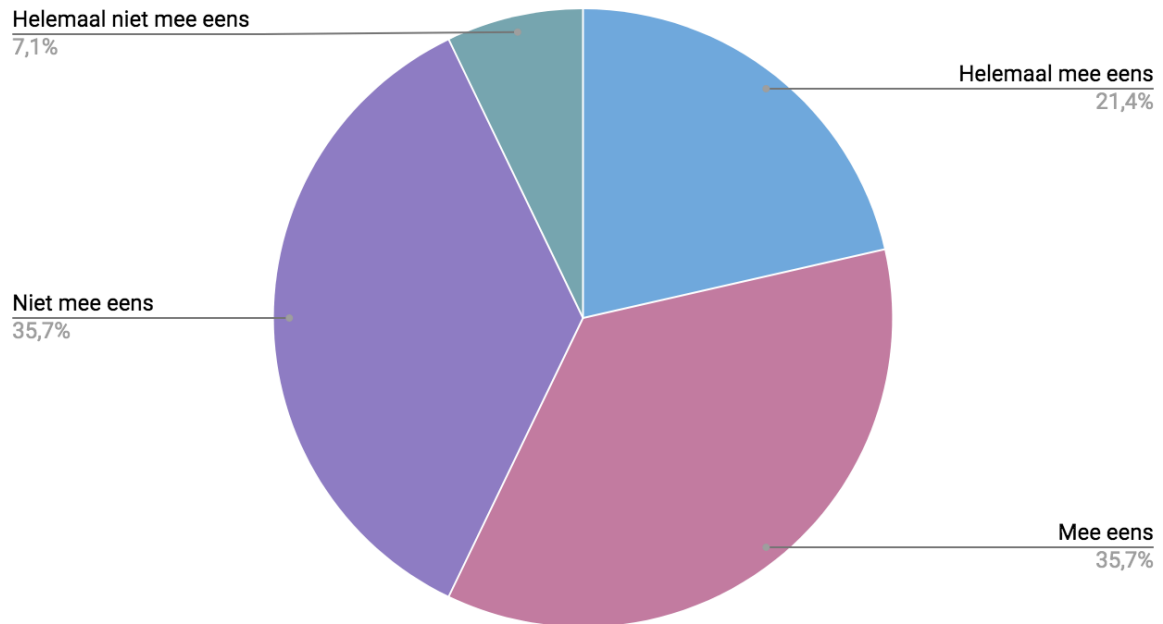
Voor antwoord op deze open vraag wordt er verwezen naar Bijlage C.

Deelvraag 2

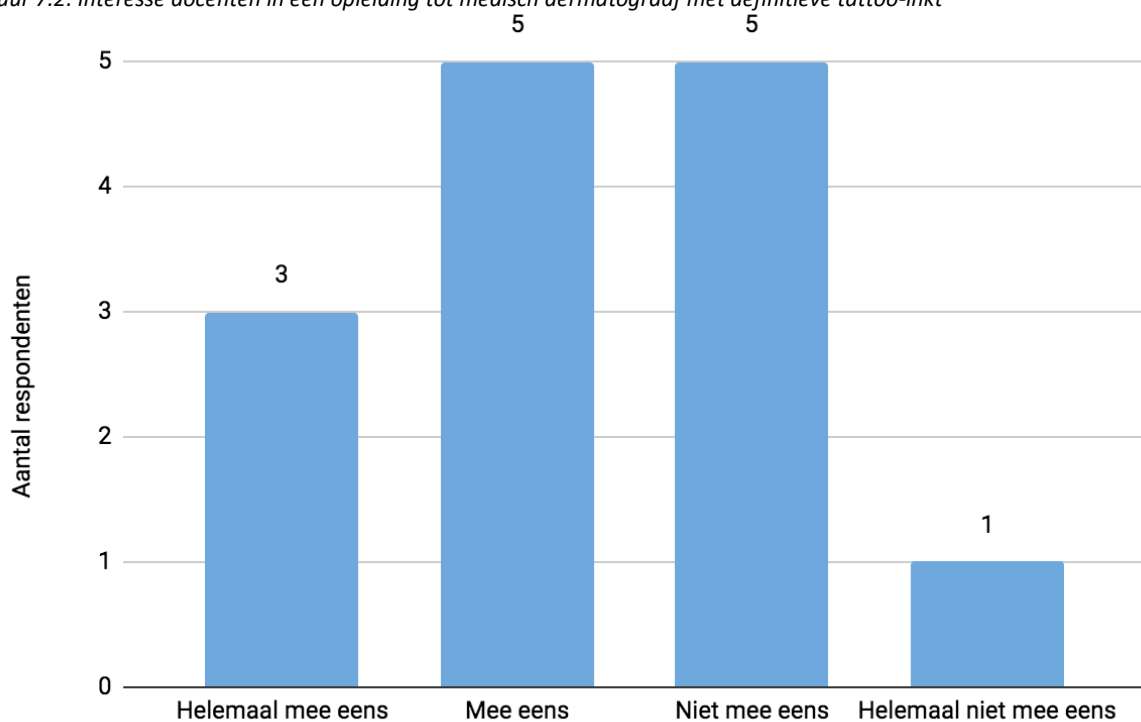
De enquête is ingevuld door 14 docenten.

Vraag 1: Ik heb interesse in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt binnen de huidige opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool.

Figuur 7.1: Interesse docenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

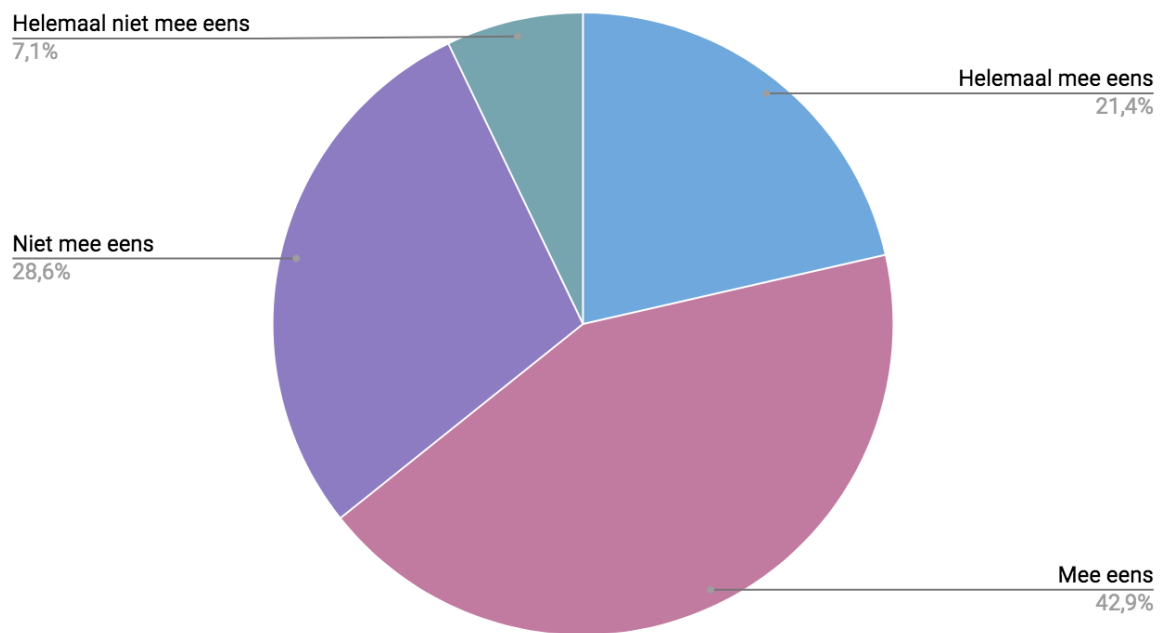

Figuur 7.2: Interesse docenten in een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt

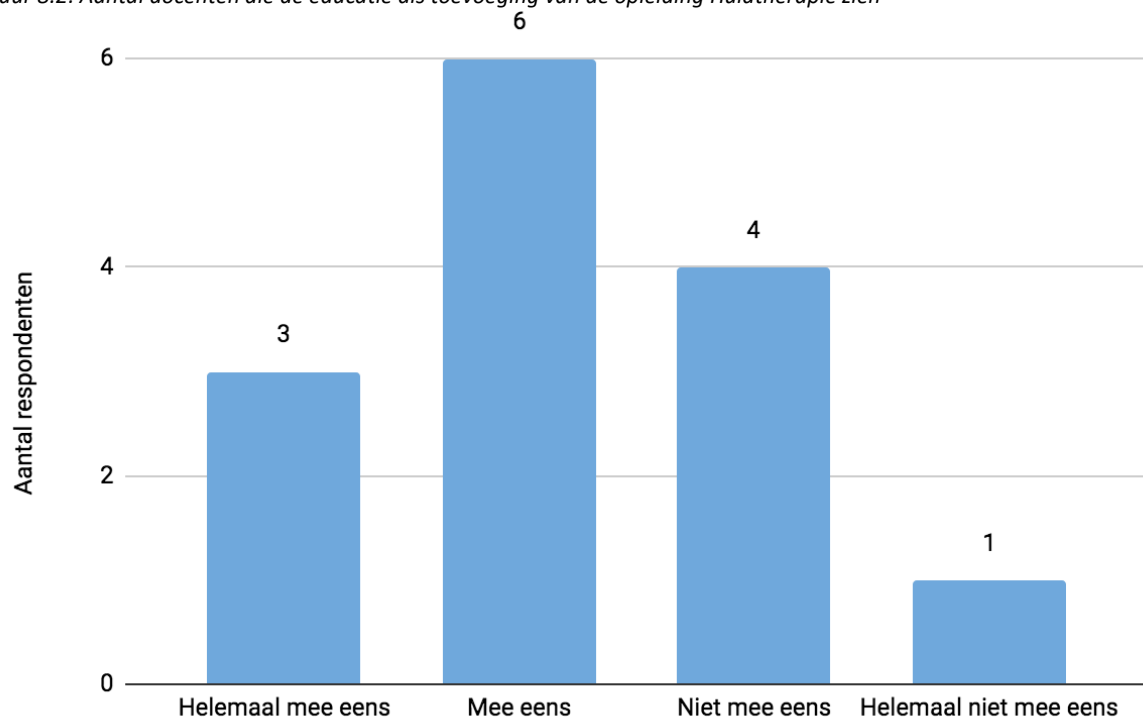

Vraag 2: Ik denk dat de specialisatie medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt een toevoeging is voor de educatie van de Huidtherapie studenten aan De Haagse Hogeschool.

Figuur 8.1: Aantal docenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

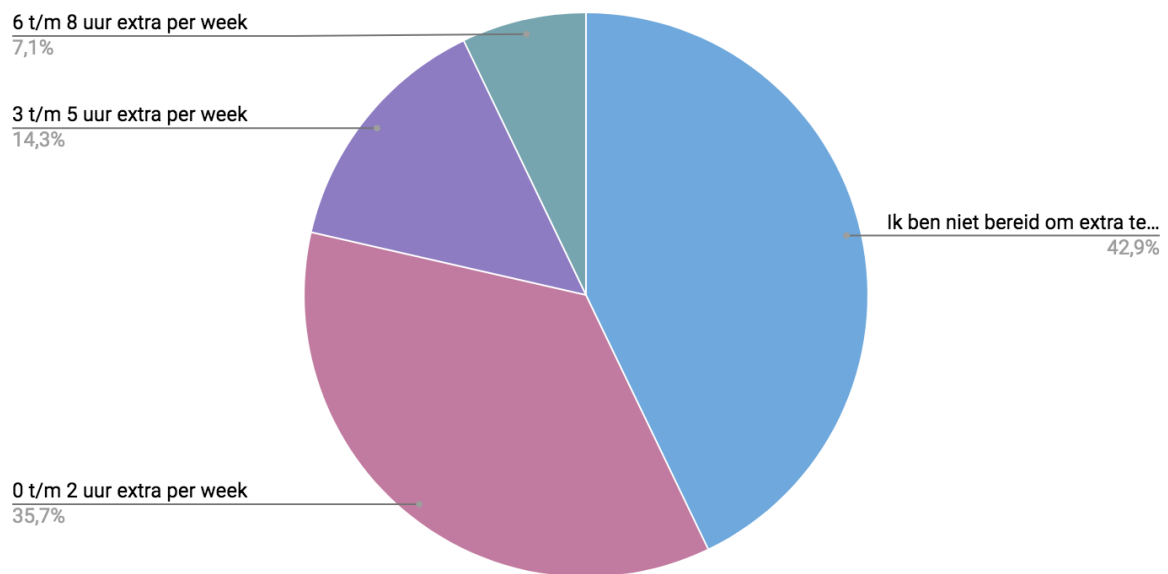

Figuur 8.2: Aantal docenten die de educatie als toevoeging van de opleiding Huidtherapie zien

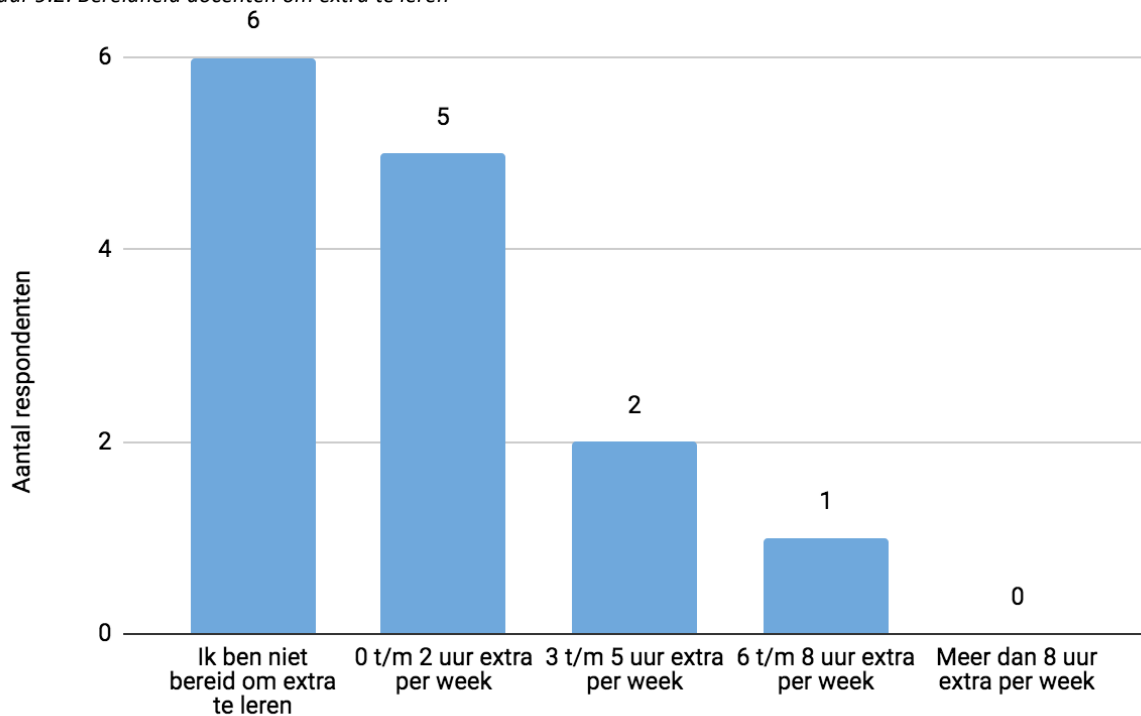

Vraag 3: Ik ben bereid om verdeeld over een geheel schooljaar voor de opleiding medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt extra te leren:

Figuur 9.1: Bereidheid docenten om extra te leren

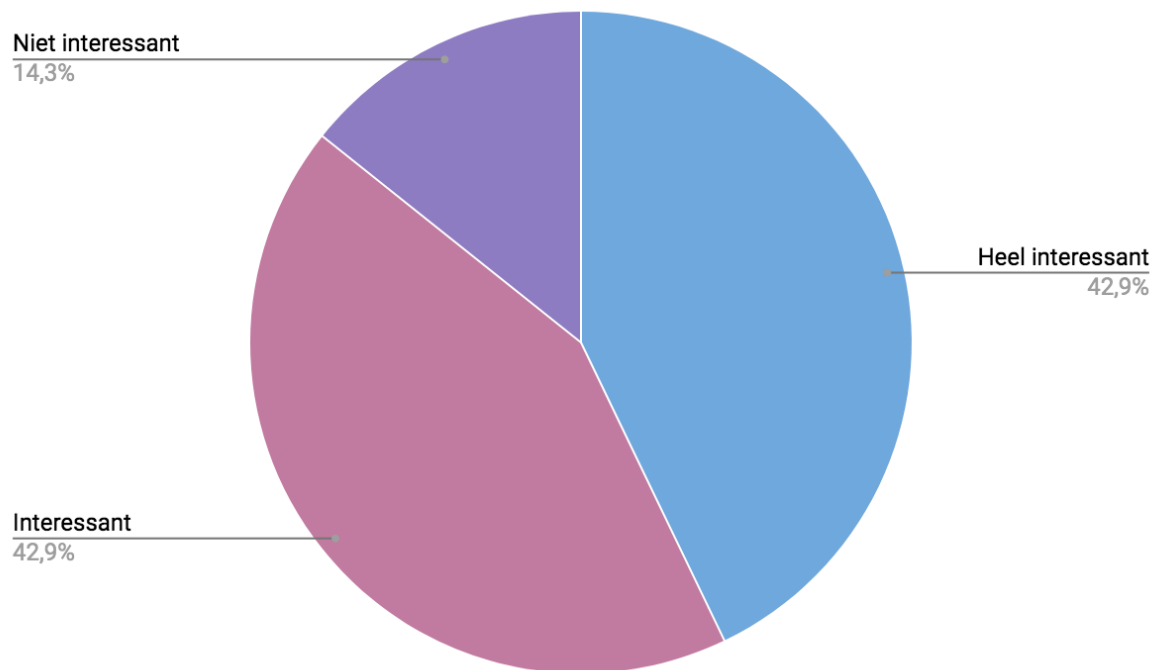

Figuur 9.2: Bereidheid docenten om extra te leren

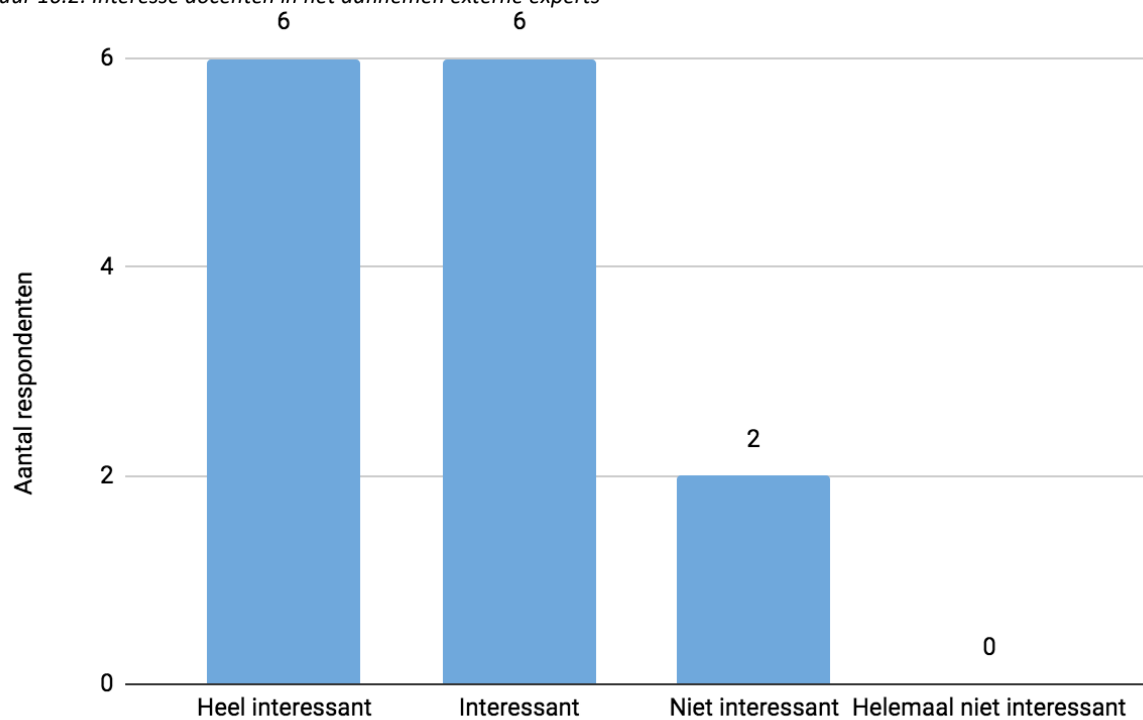

Vraag 4: In hoeverre vindt u het interessant als er externe experts op het gebied van medisch dermatografie worden aangenomen/ingehuurd om een dergelijke opleiding aan te bieden?

Figuur 10.1: Interesse docenten in het aannemen externe experts

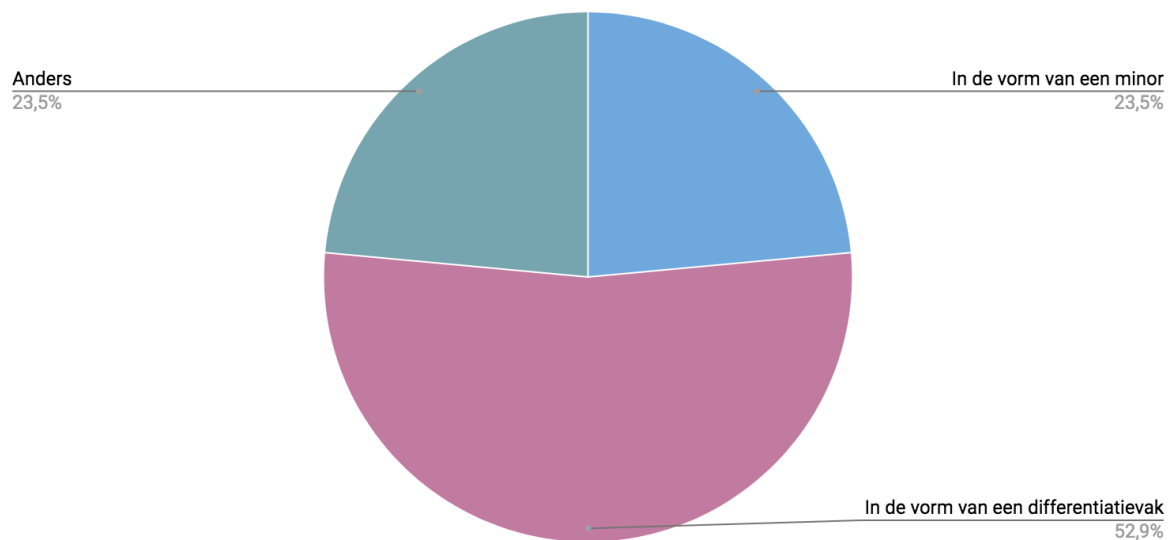

Figuur 10.2: Interesse docenten in het aannemen externe experts

Vraag 5: Op welke manier ziet u de invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt voor u binnen de opleiding Huidtherapie aan De Haagse Hogeschool?

Figuur 11.1: Invulling van een opleiding tot medisch dermatograaf met definitieve tattoo-inkt door docenten

Voor de uitwerking van de optie 'anders namelijk' wordt verwezen naar Bijlage D.

Vraag 6: Zijn er nog onderwerpen/opmerkingen die u belangrijk acht voor het ontwikkelen van een dergelijke opleiding?

Voor antwoord op deze open vraag wordt er verwezen naar Bijlage D.